

Vig Strandkoloni i 100 år

Per Salling

Vig Strandkoloni i 100 år

Godt og vel, endda

© 2022 Per Salling

Udgivet af Grundejerforeningen Vig Strandkoloni

Tryk:

ISBN: XXX-XX-XXXX-XXX-X

Indhold

FORORD	5
"LYNGEN" – HVAD ER HVAD?	7
1918-1937: "AKTIESELSKABET VIG STRANDKOLONI"	8
LYNGTOFTEVEJ (GEN)OPSTÅR.....	11
FØRSTE FRASALG: TILPASNING AF "STRANDKOLONIEN"	11
UDSTYKNINGERNE TAGER FART OG ÆNDRER LANDSKABET	14
STRANDLIVET DE FØRSTE ÅR	17
SELSKABETS DRIFT	19
AFSLUTNINGEN PÅ AKTIESELSKABET.....	21
1937-1973: "BESTYRELSEN FOR VIG STRANDKOLONI"	24
DER BYGGES: HUSE, SKURE, HYTTER, SPORVOGNE, LOKUMMER, FRILUFTSBRUSERE.....	27
LIVET I HUSENE OMKRING 1940	33
NYE TIDER: VANDVÆRKS Vand OG ELEKTRICITET!.....	36

BESTYRELSENS ROLLE EFTER STIFTELSEN AF GRUNDEJERFORENINGEN.....	37
1973-2023: "GRUNDEJERFORENINGEN VIG STRANDKOLONI"	38
"VEJSAGEN"	38
STRANDEN OG SLETTEN: NATUR, NATURPLEJE OG FRIVILLIGT ARBEJDE.....	47
ANDRE MILJØTILTAG	53
LIVET I HUSENE DE SENERE ÅR – KLOAKERING, TV OG INTERNET.....	55
MEDLEMSKABET AF SAGT	56
GRUNDEJERFORENINGENS INDRE LIV	57
DE FIRE SOMMERHUSVEJE PÅ VIG LYNG	59
TAK TIL DEM, DER BAR!	61
BESTYRELSES MEDLEMMER FOR "AKTIESELSKABET VIG STRANDKOLONI" 1918-37 (1945).....	61
BESTYRELSES MEDLEMMER FOR "GRUNDEJERFORENINGEN VIG STRANDKOLONI" 1973-2021	62

Forord

Navnet "Vig Strandkoloni" dukker første gang op i marts 1918. Det har været brugt lidt i flæng om 5 forskellige forekomster gennem tiden:

- Et aktieselskab stiftet af Vig By og Sogns borgere for at fastholde åben adgang for dem selv til et område ved Sejerøbugten ved at købe et husmandssted og udstykke det for byens borgere
- En sommerhuskoloni, som blev resultatet af det selskab
- En grusvej ned gennem sommerhuskolonien
- Et naturområde - en plantage, en slette og en klitrække ned mod stranden for enden af den vej
- En grundejerforening.

I dag er aktieselskabet for længst opløst. Grusvejen har skiftet navn til Erica-vej. Og sommerhuskolonien er en ganske almindelig gruppe sommerhuse langs en ganske almindelig sommerhusvej her på "Lyngen".

Men naturområdet - det, der blev tilbage af husmandsstedet efter udstykningen, og som i dag er fredet og ejes af Odsherreds Kommune – det hedder stadig "Vig Strandkoloni". Og vejens grundejerforening respekterer stadig historien og kalder sig "Grundejerforeningen Vig Strandkoloni", selv om de færreste grunde på vejen i dag ejes af folk med rødder i Vig.

Der er ikke mange veje og grundejerforeninger i Odsherred, som har en så mærkværdig historie, og som er viklet i så mange gamle skrøner som vores. Der er ikke grænser for, hvor mange ophidsede diskussioner der er begyndt med ordene: "Altså, i virkeligheden er der jo en servitut..." Og jo længere tiden går, jo mere forsvinder baggrunden ind i sagnlandet. Der var engang. Men her er altså historien, som den kan bygges på kilderne.

Historien falder i 3 dele:

Figur 1: Nikkende kobjælde er Vig Strandkolonis signaturplante.

Lad være med at grave den op! Den kan ikke tåle at blive flyttet, så du kan alligevel ikke få den til at gro hjemme i haven!

- "Aktieselskabet Vig Strandkoloni", der startede det hele og virkede fra 1918 til 1937
- "Udvalget for Vig Strandkoloni" (somme tider kaldet "bestyrelsen", i vore dage mest omtalt som "tremandsudvalget"), der fik ansvaret efter aktieselskabet
- "Grundejerforeningen Vig Strandkoloni", der blev stiftet 1973 og har været hovedaktøren siden da.

Det liggende format har jeg valgt, fordi det giver bedst sammenhæng mellem tekst og billeder, og fordi de fleste nok kommer til at læse det her på en computerskærm eller en tablet.

Tak til alle bidragydere, meddelere og kritikere undervejs!

Per Salling, Vig Lyng 2022

PS: Skriftet her (og bogen, som det er et uddrag af) kommer 4 år for sent til at markere Vig Strandkolonis 100-årsjubilæum og 1 år for tidligt til at fejre grundejerforeningens 50-årsjubilæum. Men man kan jo ikke få alt.

Teksten handler kun om Vig Strandkolonis og Ericavejs historie. Den er et udvidet uddrag af bogen "Ud på Lyngen – historien om Vig Lyng" (Per Salling, 2022), som kommer godt rundt om hele Vig Lyng: Fortiden, egnen, livet og forlystelserne og selvfølgelig også de 3 andre veje på Vig Lyng, så det hele bliver sat ind i en sammenhæng. Den kan bestilles hos boghandleren fra sommeren 2022.

Figur 2: Et par af vejens husnavne, "Græstuen" og "Havbrus" – det ene mere synligt end det andet. Sommerhusenes navne er sjove at botanisere lidt i, når man går rundt på vejene; for de kan sige meget om området, som det så ud engang: Lynghytten, Græstuen, Højen, Fyrrebo, Granly, Havbrus, Klithuset osv. "Dåben" af familiens nye sommerhus var ofte en festlig begivenhed, hvor der blev skålet i både øl og sodavand, og der blev sat fint bemalede navneskilte eller -sten op på huset eller ved indkørslen.

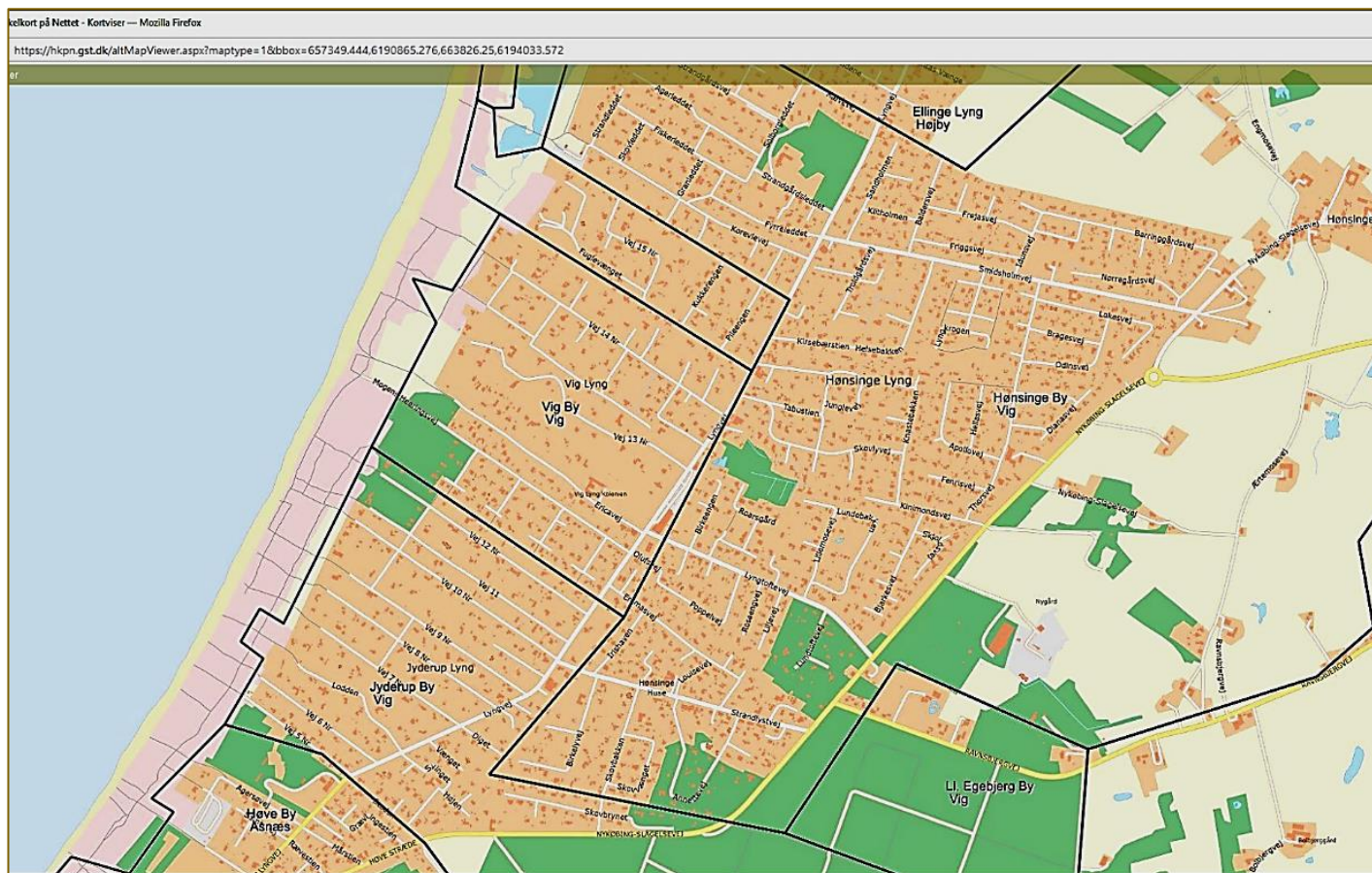
Skikken med at give sommerhusene navn er desværre ved at gå tabt. Det er synd – det er et kulturtab. Men se den første medlemsfortegnelse for Grundejerforeningen fra 1974 på foreningens hjemmeside; den er sjov, for dér er næsten alle huse nævnt ved navn!

”Lyngen” – hvad er hvad?

Man kan hygge sig med at diskutere, hvor Vig Lyng begynder og Jyderup Lyng hører op. Man kan også bare se på et matrikelkort; for navnene er gamle og historisk betingede. Matrikelnavngivningen bygger selv i vore dage på, hvor bylavene i de gamle landsbyer havde jord.

Altså: ”Lyngenes” navne hænger sammen med, hvor de forskellige landsbyers bylav havde græsningsrettigheder i gamle dage.¹ Syd fra:

- Området op til Vej 5 hører til Høve By, Asnæs Sogn. Ingen lyng, bare ”Høve Strand”.
- Vej 6-12 hører til Jyderup Bys Ejerlav – altså ”Jyderup Lyng”.
- På samme måde er Mogens Heeringsvej, Ericavej, Vej 13 og 14 ”Vig Lyng”.
- Vej 15 med sideveje er egentlig ”Lille Egebjerg Lyng”, men det navn bruges ikke mere. I stedet regnes den til Hønsinge Lyng.
- Korevlevej, Fyrreleddet og hele området øst for Lyngvejen er dels ”Hønsinge Lyng”, dels ”Hønsinge By” – i begge tilfælde til Vig Sogn.
- ”Ellinge Lyng” begynder ved Rævevej. Og her begynder så Højby Sogn.

Figur 3: Matrikel-oversigtskort, Geodatastyrelsen.

¹ Bemærk: Odsherred Kommunes kloakeringsplan for Lyngen forholder sig ikke til de historiske grænser mellem lyngene – den er rent kloakeringsadministrativ!

1918-1937: "Aktieselskabet Vig Strandkoloni"

"Aktieselskabet Vig Strandkoloni" blev stiftet i marts 1918. Selskabets stiftere var: Murermester Niels Hansen, havekonsulent Jens K. A. Kofoed, dyrlæge C. P. Ousen, gartner K. Frøsløv Petersen og uddeler E. Radmer², alle af Vig.

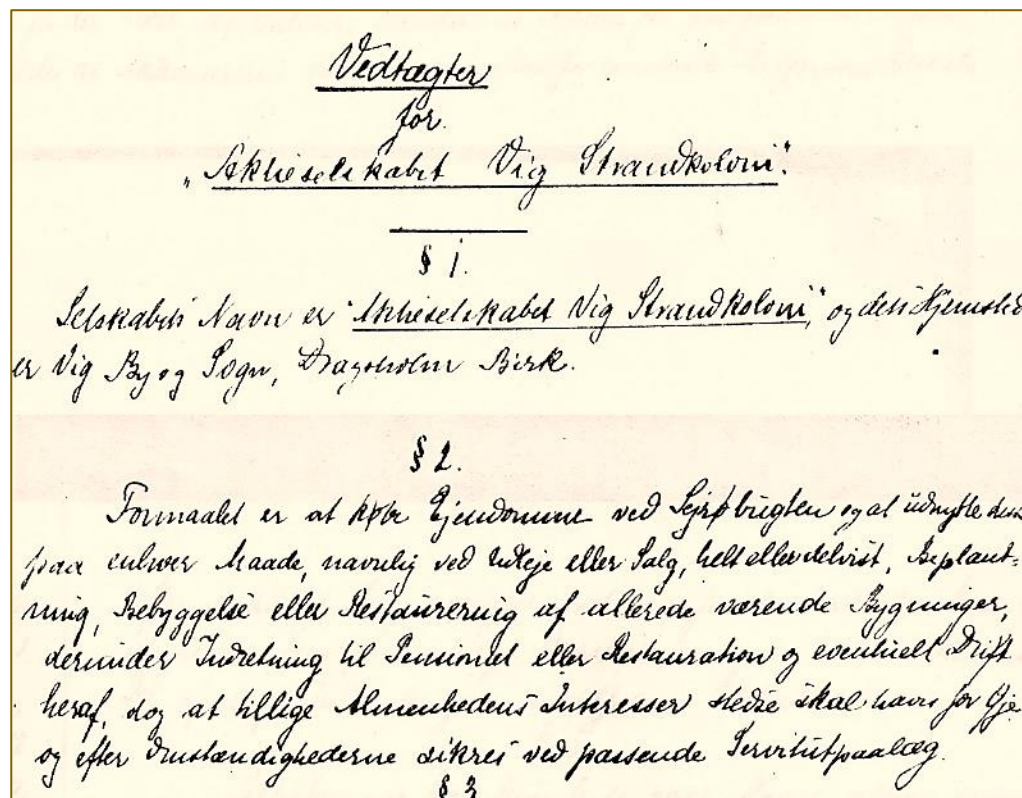
Aktieselskabets formål var "at købe Ejendomme ved Sejrøbugten og at udnytte disse paa enhver Maade, navnlig ved Udleje eller Salg, helt eller delvist, Beplantning, Bebyggelse eller Restaurering af allerede værende Bygninger, derunder Indretning af Pensionat eller Restauration og eventuelt Drift heraf, dog at tillige Almenhedens Interesser stedse skal have for Øje og efter Omstændighederne tilsikres ved passende Servitutpaalæg."

Aktiekapitalen var på 10.000 kr. i aktier á 100 kr.

Som bestyrelse blev valgt murermester Niels Hansen, dyrlæge Ousen, gdr. Hans Jensen, gdr. Kristian Andersen og gartner K. Fisker ("Frøsløv") Petersen. Suppleanter blev plantekonsulent Kofoed og gdr. Hans Andersen, Lille Egebjerg.

Hvor mange aktionærer var der? – I referatet af den stiftende generalforsamling er det noteret, at der var mødt "over 30 af aktietegnerne". Ved de ordinære generalforsamlinger er deltagerantallet normalt ikke noteret, men ved en ekstraordinær generalforsamling samme efterår, hvor nogle vedtægtsændringer skulle konfirmeres, var der mødt 33 aktionærer. Så byens størrelse taget i betragtning må selskabet have været noget af en folkesag.

På et bestyrelsesmøde nogle dage senere blev det besluttet at købe parcellist Kr. Nielsens ejendom, Vig sogn og By, matr. Nr. 7i og 7v for i alt 9.000 kr. Matr. 7i var på det tidspunkt hele stykket fra Lyngvejen til stranden, 7v var det

Figur 4: Formålsparagraffen fra de første vedtægter for "Aktieselskabet Vig Strandkoloni".

² Senere købmand. Far til Erling, Ingrid og Vagn Radmer, som ældre folk i Vig husker.

smalle stykke øst for Lyngvejen på begge sider af Lyngtoftevej, hvor nu Brugsens butik og lager ligger.

Prisen skal sammenlignes med, at Mogens Heering havde købt "Fiskersminde" (nuværende Mogens Heeringsvej) på tvangsauktion for kun lidt over det halve, så det var nok ikke et røverkøb. Til gengæld var det heller ikke penge op af lommen altsammen; man kunne overtage Kr. Nielsens prioritet i Husmandskreditforeningen, så han kun skulle have udbetalt restbeløbet.

Ejendommen kan følges i tingbogens realregister fra den opstår ved et frasalg fra matr. Nr. 7 i Vig By februar 1886 v. gdr. Jens Madsen (Dyvemosegård, bedre kendt som "Hans Jensens Gård", hvor Brugsen i Vig nu ligger) til Johan Nielsen, derefter et fogedudlægsskøde (dvs. salg efter en tvangsauktion) af 9. oktober 1915 til Johannes Kristian Nielsen og så endelig salget til "Aktieselskabet Vig Strandkoloni" i marts 2018.

Købet gik stærkt, måske fremprovokeret af salget af naboejendommen Fiskersminde til Mogens Heering sommeren før, i 1917. Og en ejendom på Hønsinge Lyng var allerede 1916 blevet købt af skoledirektør Sophus Franck fra Frederiksberg. Se også Tidens Hjul om Lars Kinimonds indsats for at sætte en udvikling i gang; han boede på "Bodilsminde", som havde jord ned til området. Så nu skulle det være!

Man overvejede udlejning af "ejendommen", dvs. bygningerne med den nærmeste jord; men man valgte at vente, til man havde besigtiget bygningerne nærmere. Til gengæld besluttede man med det samme at foretage beplantning med nåletræer og "til dette formål at lade grave ca 10.000 huller".

Som nævnt ovenfor var der god grund til at plante træer i det nøgne og forblæste hedelandskab. Hedeselskabet har været en god støtte med valg af træer – det var det i hvert fald for Mogens Heering, der også gik i gang med at plante. Og desuden havde aktieselskabet en fagmand i bestyrelsen, plante-konsulent Jens Kofoed.

Figur 5: "Havebo" på Ellinge Lyng, bygget 1854. Der findes vistnok ingen fotos af huset på Vig Strandkoloni før J. C. Petersens ombygning i 1925 (se fig. 6), men det har nok lignet dette hus, der er i egnens traditionelle byggeskik. (Ukendt fotografi)

Kilderne til de første par år er sparsomme, bestyrelsens forhandlingsprotokol er ikke detaljeret. Men huset blev i hvert fald lejet ud, og Niels Heering fortæller til hvem.

"Den eneste beboede nabogrund, der stødte direkte op til Fiskersminde, ejedes af Hornbech, og huset på den hed "Hornbechhus". Hornbech, der i øvrigt ejede den blandede legetøjs- og galanteributik samt aviskiosk i Vig, boede vistnok ikke selv i huset. Jeg ved med nogenlunde sikkerhed, at han i 1920 udlejede det til overretssagfører Peter Sandholdt med familie. Et par år senere solgte han det til familien I. J. Petersen, der stammede fra Egmont H. Petersen-slægten. Det blev indrettet efter alle kunstens regler med badeværelse og træk og slip, men selv ikke al den komfort kunne lokke ejerne på Lyngen. Vi så dem særdeles sjældent, og efter en del år blev det solgt til den feriekoloni, der i dag ligger på genvejen til "Rongemose".

Gustav Hornbech var ejer af den butik ("G. Hornbech Galanteri"), der blev videreført af hans datter "frøken Hornbech", efter hende af Gerda Petersen og efter hende igen af Lene Petersen: Lenes Legetøj, hele vejen igennem 1900-tallet og også et stykke tid efter det, hele tiden med samme udvalg: Legetøj, parfumeri og en smule lingeri. Det må have været en af Vigs ældste forretninger! – Men samtidig bestyrede Hornbech Vig Afholdshjem, og 1924 købte han Asnæs Hotel; så det er nærliggende at tro, at aktieselskabets formålsparagraf om "Indretning af Pensionat eller Restauration og eventuelt Drift heraf" er griller, Hornbech har sat i idémændenes hoveder, og så har han lejet huset det første år for at prøve at banke noget op. "Hornbechhus" har vel været lille Niels Heerings fejlhøring af "Hornbechs hus", hvad det jo ikke engang var. Men alligevel.

Man lejede altså "ejendommen" – dvs. bygningerne – ud til Hornbech. Men allerede på et bestyrelsesmøde i maj 1920 blev det oplyst, at han havde op-sagt lejemålet igen. Det er nok ikke forkert gættet, at han har forsøgt sig med

Figur 6: Huset øverst på vejen (det oprindelige husmandshus) blev 1925 solgt til direktøren for Egmont H. Petersens forlag I. C. Petersen, der satte det i stand til ugenkendelighed som feriehus under navnet "Pjekken". Iflg. BBR-registret er bygningen opført i 1935, så "moderniseringen" har været ret grundig. Det siges, at det skal have været brugt som feriehus for medarbejdere ved "Hjemmet", men det har jeg ikke set dokumentation for. – Bemærk sommerhusbyggeriet i baggrunden! (Foto: Søren Bay, 1935)

”indretning af Pensionat eller Restauration og eventuelt Drift heraf” og opgi-
vet tanken, formodentlig på grund af bygningernes tilstand. Han var som
nævnt interesseret i en forretning af denne art, men bygningen skulle selv-
følgelig være egnet. Huset blev fortsat udlejet, mens man prøvede at få det
solgt.

Lyngtoftevej (gen)opstår

Adgangsforholdene til grunden fra Vig var ikke gode. Strandlystvej var lukket
af privat skov mod Nykøbing-Slagelsevej, og Lyngtoftevej var et tilgroet hjul-
spor, måske kun en sti; i hvert fald skulle man som kørende via Hønsinge og
Smidsholmvej for at komme ned på Lyngvejen.

Så på et bestyrelsesmøde senere i 1920 besluttede man at ”søge at faa Ve-
jen til Strandkoloniens Ejendom fra Hovedlandevejen til Lyngvejen udvidet
med 6 Alen.” 6 alen er ca. 3,7 m, altså normal sidevejsbredde på det tids-
punkt. På den efterfølgende generalforsamlingen får bestyrelsen enstemmig
opbakning til ”at ordne Vejforholdene til Ejendommen bedst muligt, herun-
der navnlig Bemyndigelse til ved Køb eller Mageskifte at erhverve et Vejs-
tykke paa 6 Alen fra Hovedlandevejen til Lyngvejen”. Om det skete, eller om
kommunen ordnede sagen, det har jeg ikke kunnet se; men Lyngtoftevej er
da blevet til.

Første frasal: Tilpasning af ”strandkolonien”

I maj 1920, da Hornbech havde opsagt lejemålet, prøvede bestyrelsen at få
generalforsamlingen med på at ”sælge huset med et jordtilliggende på ca 10
tdr. land”, men generalforsamlingen ville ikke, og det blev igen lejet ud. På ge-
neralforsamlingen i 1921 fik bestyrelsen så bemyndigelsen til et salg, men der
var ingen købere, så den blev fortsat lejet ud for 300 kr. årligt – nu til en hus-
mand.

Aktieselskabets generalforsamlings- og bestyrelsesmødereferater er ekstremt
kortfattede. Men det ser ud til, at man hurtigt er nået frem til at se området

Figur 7: Udsigt fra Høve Bakker over Lyngen ca 1930-35. Bemærk, at den mørke bevoksning, der endnu ikke er høj nok til at skjule husene, stopper brat ud for det inderste af bugten - det er omtrent ved Vig strandkoloni. (Foto: Søren Bay)

som 4 dele. Øst for Lyngvejen lå en strimmel jord, delt ca. på midten af Lyngtoftevej; den skulle sælges (matr. 7v). Den øverste del af stykket mellem Lyngvejen og stranden, svarende til den nuværende Hvidovrekoloni og de øverste 5 grunde syd for vejen, lod man ligge som hede/ager med bygningerne ("ejendommen"), og det ville man også sælge igen. Det vestligste areal, svarende til plantagen og sletten ned til stranden, blev friholdt til fælles formål og beplantet delvist. Det mellemliggende, svarende til stykket fra kolonien og ned til bommen, blev delt i parceller til udlejning; og allerede hér har vi årsagen til det, der altid har undret: *Hvorfor er grundene ikke lige store?*

Området blev inddelt i 26 parceller, ulige numre mod syd og lige mod nord; men *helt fra starten* blev parcellerne fra nr. 15-16 og ned mod stranden opdelt i hver 2 mindre, lange og smalle parceller. Der skulle være noget for enhver pengepung og ethvert behov. Ved matrikelopmålingen før salget af parcellerne i midten af 1930'erne blev de opdelinger fastholdt, og de eneste ændringer i grundenes størrelser og form siden da er sket ved mageskifter, hvor to lange og smalle grunde er blevet "vekslet" til en vejgrund og en koteletgrund.

Fælles vandforsyning blev etableret i form af en dyb brønd med pumpe dér, hvor det yderste hjørne af nr. 14-16 i dag er, lige ved indkørslen til nr. 18. (Her var der også i mange år et lille glasskab med en opslagstavle.) Det afholdt selvfølgelig ikke senere ejere af grundene fra at få boret deres egne brønde; men de gav som regel kun vand, der var egnet til vask og rengøring, ikke drikkevand.

Altså: "Ejendommen" prøvede man at sælge, parcellerne blev udlejet til aktionærer og andre af Vig Sogns beboere, og plantagen og stranden var til offentlig brug. Der blev bygget badehuse, og 15 år senere blev de revet ned igen, flyttet op i plantagen og genbrugt som lokummer.

"Ejendommen" var udlejet for 300 kr. om året indtil efteråret 1924, hvor bestyrelsen kunne glæde sig over "Salget af Aktieselskabets Hus med tilliggende

Figur 8: Man kan stadig gå på jagt efter skelsten af cement fra de gamle parceller fra aktieselskabets tid op langs vejen – også på "bagsiderne", se fx på Mogens Heeringsvej. Her er det skellet mellem parcel 24 og 26, de to nederste på nordsiden.

Vi forbeholder Aktieselskabet som ejer af det tilbageværende matr. nr. 7 1 samt fremtidige ejere af denne ejendom og parceller derfra ret til færdsel af enhver art ad den 7,53 m. brede vej, der ved udstykningen er afsat på kortet fra byvejen til matr. nr. 7 1 og vil desangående være at foretaget servitutmæssig notering ved nærværende skodes tinglysning.

Figur 9: Klip fra afskrift af skødet fra 1925. Med "Byvejen" menes Lyngvejen.

Areal til Fru Fanny Petersen Østerbrogade 4, 3., København for ialt 4500 kr.” Der var også fundet købere til de to små stykker øst for Lyngvejen, og man besluttede at få en landinspektør til at opmåle det hele. Den nuværende ”Hvidovrekoloni” inkl. det tilsvarende areal syd for fællesvejen fik matr. Nr. 7z, og de to smalle stykker øst for Lyngvejen, hhv. nord og syd for Lyngtoftevej, fik dels det oprindelige nummer 7v (nord for Lyngtoftevej, den nuværende Brugs og parkeringsplads), dels 7y syd for Lyngtoftevej, Brugsens nuværende lager.

Og april 1925 faldt det så endelig på plads med salg af de matrikler, man ikke ville beholde: ”Ejendommen”, altså matr.nr. 7z, blev ikke solgt til ”fru Fanny Petersen”, men til hendes mand direktør J. C. Petersen (Gutenberghus) for 4.500 kr. De to små stykker oven for Lyngvejen (matr. 7v og 7y) blev solgt til hhv. parcellist Krøll Clausen for 100 kr. og til muremester Niels Hansen for 200 kr.

Ved frasalget af ”ejendommen” solgte man som nævnt det øverste område i hele dets bredde, både nord og syd for vejen. Det affødte den første af de servitutter, der har interesseret os lige siden: Ejerne af matr. 7z (”ejendommen”) skulle tillade aktieselskabet (i praksis aktionærerne) trafik ad vejen over deres grund ned til parcellerne og til stranden – og omvendt, ejerne af 7z skulle have ret til at færdes ad vejen ned over parcellerne til stranden. Det var nødvendigt, da der ikke blev udlagt en egentlig vejmatrikel. (Det er der stadig ikke.)

Den efterfølgende ”istandsættelse” af huset blev iagttaget med interesse af naboerne, se Niels Heering nedenfor. Det ser næsten ud, som om huset er blevet revet ned og genopført i ”nordsjællandsk landligger-stil”; og det forklarer, at det overhovedet ikke ligner de øvrige gamle huse i området. (Se fx ”Havebo” fig. 5.) Og måske var det, hvad der skete – i hvert fald er huset iflg. BBR opført i 1935...

Figur 10: En stribe let genkendelige huse øverst på vejen: 11, 13, 15, 17 og 19 (Højklint) med flaget. Billedet kan dateres "1952 eller før". (Foto: Søren Bay)

Udstykningerne tager fart og ændrer landskabet

Jeg har ikke fundet fotos fra parcellerne de allerførste år. Men på Bays foto af "Pjekken" 1935 fig. 6 kan man se, at byggeriet i hvert fald er kommet godt i gang i gang på de øverste grunde, og at "Højklint" svarer til sit navn. Niels Heering skriver:

"Der begyndte at blive interesse for Lyngen blandt de byboere, der ikke kunne købe strandgrunde i de traditionelle sommerhusområder i Nordsjælland, og det fik grundspekulanter til at opkøbe småbrug og jord til udstykning. En af dem var overretssagfører Caspersen, og da det dengang ikke var forbudt at sætte skilte i naturen, havde han i stribevis heraf langs Lyngvejen og hovedvejen."

En anden af disse driftige personer var A. E. Darling. Men han fulgte en anden strategi. Han opkøbte grunde, satte huse på dem og lejede dem ud. Hans små huse lå spredt over hele Lyngen, let genkendelige på grund af de helt nøgne og ubeplantede grunde og ganske friske farver på husene.

På Ericavej købte han 4 af de store grunde ved det første store udsalg i 1933 – nr. 15, 17, 19 og 21 -, og så sent som 1965 ejede han stadig (mindst) nr. 21.

Grundene var ikke alle lige store, og lidt privatliv skulle man jo have. Så man begyndte at plante nåletræer i skellene, og efterhånden kom træerne til at præge landskabet og lukke for den kilometervide udsigt. Niels Heering: *Efterhånden kunne vi da heller ikke følge med i, hvad der skete mellem os og strækningen til Høve, mens vi stadig havde det oprindelige landskabelige billede for os mod øst og nord.*

I "plantagen" og på Strandkoloniens udstykkede del blev der plantet til med østrigsk fyr (pinus nigra), en dobbelt række i alle skel mellem grunde og parceller. De groede godt i sandjorden og var gode til at skabe læ for blæst og indkig i de første år. De var (er) vel nærmest det typiske træ på det meste af Lyngen.

Figur 11: Billedet her er nok lidt ældre end det foregående. Anden halvdel af 40'erne? "Højklint" bærer sit navn med rette! (Foto: Søren Bay)

Landskabet i den sydlige del af Lyngen ændrede karakter forbløffende hurtigt, da man først kom i gang med tilplantningen. De to billeder fra Høve Stræde på denne side viser forskellen fra 1910 til 1953; men allerede 1930 var lyngheden ved at blive erstattet af den mørke fyrretræsbevoksning, se billedet fig. 7, der er fra en lidt anden vinkel. Bevoksningen er stadig mere krat end skov, men den er der.

Det sidste område med den oprindelige karakter var Ellinge Lyng mellem Fuglebæksrenden og Ellinge Skov. I dag tænker man ikke over det; men på gamle luftfotos over området ser man, at det er bebygget fra syd. På et luftfoto fra 1945 ses der kun sommerhusbebyggelse som i dag fra Høvestævnets plads til og med vej 13, og kun mellem stranden og Lyngvejen (fig. 14). Vej 14 er under udstykning med en blanding af sommerhuse og småmarker, og nord for den er der husmandssteder, små marker og lyng næsten helt op til Ellinge Skov, hvor der er en udstykning. Og de næste 10 år går det stærkt; et flyfoto fra 1954 viser dels den nyanlagte Korevlevej ned til den offentlige strand, dels en næsten sammenhængende sommerhusbebyggelse mellem Lyngvejen og stranden. (Fig. 34 s. 30)

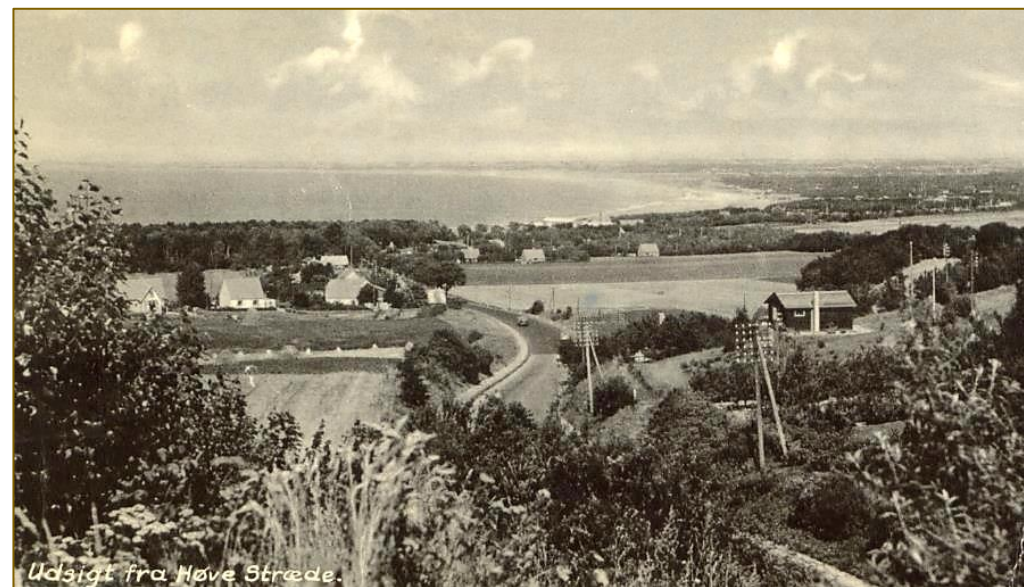
Noget andet er, at på de fleste grunde blev det forsømt at tynde fyrrene ud, efterhånden som de voksede til, og så måtte de jo gå i stok. De er udtjent og er ved at blive ryddet rundt omkring til glæde for sommerhusejere med brændeovn – og til glæde for naturen, som bliver mere interessant end den "udhulede fyrreskov", vi efterhånden var kommet til at opholde os i.

Korevlen voksede stadig, som den har gjort det siden århundredeskiftet og stadig gør det, og øerne voksede i løbet af 30'erne sammen med den nordlige og den sydlige odde, så fladvandet inden for revlen blev mere og mere mudret og tilgroet med siv.

Endnu i begyndelsen af 1960'erne var der fugtigt helt ned til Mogens Heeringsvej, og stien fra Strandkoloniens slette ned til stranden gik gennem et sivbælte.

Figur 12: Udsigten fra Høve Stræde 1910. (Foto: Søren Bay)

Figur 13: Udsigten fra Høve Stræde 1953. Hele området er nu groet til i "hul" fyrreskov, fyldt med sommerhuse! (Foto: Søren Bay)

Endnu længere mod syd var der allerede da opstået en forholdsvis bred og flad grå/hvid klitbræmme, som blev udnyttet af sommerhusejerne til en helt speciel "grydekultur", hvor mange huse havde fint anlagte gryder i klitten med lave volde og skilte med "ejerhusets" navn. Enkelte havde endda små skabe gravet ind i grydens side. Dem kan man endnu se spor af i området, der over nogle hundrede meter ligner et månelandskab. Det var ikke noget, de indfødte så på med milde øjne.

En mere varig ændring af det helt kystnære landskab var hybenroserne, der blev plantet flittigt på grundene, og som hurtigt fandt ud af, at de meget hellere ville gro nede i den friske havluft end oppe i skyggen under fyrrene. Dem har vi som bekendt haft meget glæde af siden...

Figur 14: RAF-luftfoto fra 1945. "Tre-kanten" er allernederst i billedet, Smidsholmvej i højre side lidt under toppen - den lyse streg, der kommer ud til Lyngvejen. Billedet går altså til lidt nord for Korevlevej. Man kan se "Fiskersminde" ligge midt i billedet som en firkantet lysning inde i sin skov, Strandkolonien og Vej 13 ligger med næsten ubevoksede grunde, og Vej 14 er sommerhuslandets yderste udpost mod nord. Og Korevlen - hvor er den? Stranden begynder direkte neden for sletten. (Find 1945-kortene på I-GIS.dk, hvor man kan zoome ind på dem.)

Strandlivet de første år

Niels Heering skriver om det leben, man fra Fiskersminde kunne iagttage ovre på "Strandkolonien" i midten af 20'erne:

"De badende var om eftermiddagen skolebørnene, der havde ferie, og om aftenen pigerne og karlene fra gårdene. De kom som regel cyklende ad vor vej og trak så cyklerne langs stranden hen til de to badehuse, et for hvert køn, hvor de kunne omklæde sig. Man har åbenbart taget sig i agt for solens stråler på det tidspunkt, for hvis vi kom tættere på dem, kunne vi ikke undgå at se, at de – i modsætning til os ferie børn – kun var solbrændte i ansigt og på underarme – ellers var de kridhvide på kroppen. Fjas og tant og små pikanterier har sikkert fundet sted efter al den larmen og fnisen, der tydeligt lod sig høre fra stranden, hvor træerne endnu ikke skjulte for udsynet eller tog af for støjen."

Badehusene til omklædning var kommet til i løbet af det/de første år efter oprettelsen af "Strandkolonien", og de blev som nævnt andetsteds nedlagt i midten af 30'erne. Dels var der efterhånden bygget en hel del private badehuse oppe på koloniens lodder, og dels var man vel efterhånden også blevet lidt mere afslappet med hensyn til omklædning i klitterne. Badehusene blev flyttet op til Plantagen, hvor de genopstod som lokummer – cirka dér, hvor den nuværende toiletbygning blev bygget 1963-64 i forbindelse med, at der kom vandværksvand på vejen.

I en årrække holdt Vig Håndværkerforening sommerfest på den åbne slette, og det har efter de spredte omtaler at dømme ikke været helt kedeligt. (Se fig. 38)

En gammel Vig-borger husker fra sin tidlige ungdom omkring 1950-52, at fællesspisningen foregik i lavningen inde i "skoven" til venstre, lige neden for cykelparkeringen. Den var ikke tilgroet som nu, men åben og græsklædt, og man sad så med sin medbragte mad på skråningen ned mod den, på samme måde som vi i dag bruger "gryden".

Figur 15: Søren Bay har taget en del postkortbilleder ved strandene i Odsherred gennem 40'erne og 50'erne. Her er et af de ældste, meget præcist dateret: August 1932. Det er taget få hundrede meter syd for Strandkolonien og viser tydeligt, hvor god stranden var – og hvor ubevokset det meste af baglandet stadig var på det tidspunkt. (Foto: Søren Bay 1932)

vendige areal til vejen.
Arbejdernes radioklub søgte om tilladelse til at holde asfaltbal d. 12. juli, men da haandværkerforeningen i forvejen har faaet tilladelse til at holde en fest ved stranden, blev tilladelsen givet til enhver anden aften i juli, end den 12.

Figur 16: Udsnit af referat af sognerådsmøde i Vig. Holbæk Amtstidende februar 1952.

Figur 17: Strandmoden i 1920'erne
adskilte sig en del fra nutidens.
Yderst til venstre Luise og Hugo En-
gels, yderst til højre gdr. Hans Jen-
sen, vistnok med hans kone Inger.
Midten af 20'erne. Privat foto.

Selskabets drift

I skøderne på de frasolgte grunde øst for Lyngvejen er det noteret, at ejerne skal have adgang til stranden på matr.nr. 7i ad fællesvejen; og i skødet på 7z (der jo omfattede både koloniens grund og grunden syd for vejen) stod som før nævnt, at "aktieselskabet som ejere af den tilbageværende del af 7i samt fremtidige ejere af denne og parceller derfra forbeholdes ret til færdsel af enhver art ad den 7,53 m brede vej (svarer til 12 alen, altså det dobbelte af ønsket til Lyngtoftevej få år tidligere!) fra byvejen (dvs. Lyngvejen) til stranden ... ad den derover førende vej". Det er de oprindelige servitutter fra 1925 – ikke dem, der bliver lyst ved selskabets opløsning i 1937.

Lejeafgiften for parcellerne midt på vejen var ikke stor. På generalforsamlingen i 1925 blev der vedtaget regler for den fremtidige udlejning af parcellerne³, og her blev lejen fastsat til 5 kr. årligt ens for alle parceller, dog med mulighed for med tiden at øge den til 10 kr. Lejeren skulle give 1 års varsel på opsigelse, og bestyrelsen kunne ikke opsig lejemålet, hvis lejen blev betalt.

En femmers købekraft i 1925 svarede til ca. 150 kr. i dag; og kun få år senere, først i 30'erne, skulle man af med 10 kroner for at få en permanentbehandling hos frisør Engels i Vig. Alligevel var der tilsyneladende ikke den store afsætning. Direktør J. C. Petersen, der havde købt den store grund nærmest Lyngvejen, havde i hvert fald lejet yderligere 10 parceller, nr. 1-10 – det må have været de øverste 5 parceller på hver side af vejen eller alle de udelte parceller – og lejemålet af dem opsagde han i april 1931.

To af disse parceller var i øvrigt oprindeligt udlagt som parkeringsplads "for biler og hestekøretøjer", nr. 11 og 13 – svarende til nuværende 21 og 23. Det blev i 1934 afløst af den nuværende servitut på grundene syd for vejen fra "knækket" og nedefter, (nuværende nr. 25-45) at de ikke kun skal afgive plads

Figur 18: Borgerskabet i Vig tog hurtigt området i besiddelse. Bagerst i midten: Barber Engels og købmand Lauritz Nielsen. Yderst til højre propr. Christensen, Vestgården, og skrædder Holger Madsen. Foran Laur. Nielsen med "pelshue" i stedet for urtepotte på hovedet: Luise Engels. Den lille pige forrest er Thora Engels, gift Salling. Ellekrattet i baggrunden er tæt, det må være den fugtige lavning i den sydlige del af plantagen. (Ukendt fotograf)

³ Noteret i referat af generalforsamlingen 1934: "Disse Betingelser blev ikke protokolført, og det løse Papir, hvorpaa de var nedskrevet, er bortkommet, hvorfor man har ment det rigtig at protokolføre dem nu. Oplæst og godkendt paa Generalforsamlingen 18/6-1934"

til vejen hen over deres grunde, men også til parkeringsplads på den del af deres grunde, der ligger nord for vejen.

I 1932 blev de første spærrepæle for trafik sat op oven for "Strandparken", og senere samme år blev parcellerne 1-14 udmatrikuleret og solgt for et samlet beløb på 3.780 kr. Ved salget af dem blev der pålagt den servitut, at de ikke måtte udstykkes eller deles yderligere, og at der kun måtte opføres ét beboelseshus på "ikke over 2 etager" og mindst 15 meter fra vejen. Samtidig blev det besluttet, at man ikke ville sælge flere parceller til andre end selskabets aktionærer.

Til grund for den beslutning ligger nok det forhold, at en del af de solgte parceller var blevet solgt til "fremmede". For eksempel blev matriklerne 7ah, 7ai, 7ak og 7al – nummer 15, 17, 19 og 21 – solgt til den farverige sommerhusentreprenør A. E. Darling. Den forholdsvis høje pris på 275 kr. pr. grund sammenlignet med, at man tilsyneladende havde haft problemer med at leje ud for 5-10 kr./år, tyder på det. (I 1931 havde man forsøgt at sælge en parcel for 140 kr. med mulighed for at gå ned til 100.)

Træerne i plantagen var ved at vokse godt til. Bestyrelsen var selv i gang med en udtynding, men konstaterede alligevel på et bestyrelsesmøde 3. december 1933, at "der i Plantagen var begaaet en Del topbeskæring af de højeste Træer. Man vedtog at anmelde det passerede til Politiet. Man vedtog (desuden) at fortsætte Udtyndingen og Anlæg af Stier i Plantagen." Det lyder overraskende, at fyrretræerne skulle være så godt i gang mindre end 15 år efter at bestyrelsen vedtog at "grave ca. 10.000 huller", men det ser ud til at passe – se fx fotografiet her, der er dateret til 1930. (Trods alt lidt usandsynligt, mon ikke vi er i midten af 30'erne?)

Om anlægget af "foredragsgryden" også er sket på det tidspunkt, siger arkivet ikke noget om. Men Thora Salling (født 1923) mente, at den havde været der "altid", så den er næppe kommet til senere end begyndelsen af 1930'erne. Og

Figur 19: Vig Strandkoloni i 1930. Det lille træ ude på sletten må være "klatretræet"! Bemærk også, hvor tæt på bænken i baggrunden brændingen er. (Foto: Søren Bay)

tremandsudvalgets påtale af tilplantning med birk i 1943 (se nedenfor) tyder også på, at den på det tidspunkt har været en etableret del af området.

Afslutningen på aktieselskabet

I december 1934 besluttede bestyrelsen at sætte mere gang i salget. De sidste 12 parceller (15-26) blev udstykket i mindre parceller, som det havde været planen fra begyndelsen; og i den forbindelse besluttede man som nævnt ovenfor at tage 10 alen fra de sydlige af disse parceller (dvs. nr. 25 - 45) som vej og parkeringsplads langs vejen. Og et par måneder senere, ved en ekstraordinær generalforsamling i februar 1935, blev det besluttet at opgive alle lejemål på parcellerne og sælge dem – primært til de hidtidige lejere, men også til 11 nye ejere – med den tilføjelse, at købere, der havde været lejere "gennem alle årene", ville få deres indbetalte leje trukket fra i købsprisen. Man kendte vel hinanden...

Samme år blev det som nævnt besluttet at rive de gamle badehuse ned, flytte dem op i plantagen og genbruge dem som lokummer.

I 1936 vedtog generalforsamlingen, at "før aktieselskabets ophævelse læses der servitut på, at strandvejen (dvs. selve Ericavej), plantagen og arealet mellem plantagen og stranden altid er tilgængeligt for Vig Sogns beboere."

2. august 1937 var der bestyrelsesmøde, og her vedtog bestyrelsen at foreslå den kommende generalforsamling at ophæve aktieselskabet og udbetale aktierne med 55 kr./stk., samt at tilskøde en eller anden forening "restarealet af matr. Nr. 7i", altså plantagen og sletten. Og på generalforsamlinger i august og september blev det vedtaget at opløse aktieselskabet og tilskøde Vig Kommune arealet.

Figur 20: Vig Strandkolonis "strandpark" med "foredragsgryden" i forgrunden. Billedet er dateret "ca. 1940", og tilgroningen af kanterne taget i betragtning må anlægget være mindst 7-10 år gammelt, måske mere. (Foto: Søren Bay)

Skødet bærer denne servitut:

"Der paalægges herved den solgte Ejendom den Servitut, at Plantagen og Areal mellem denne og Stranden aldrig maa sælges eller benyttes til privat Bebyggelse, men stedse skal være tilgængelig for Vig Sogns Beboere, og at der ikke i Plantagen eller det nævnte areal maa foregaa Kørsel med Motorkøretøjer. Denne Servitut tinglyses i Forbindelse med Skødet, og som paataleberettiget indsættes Holbæk Amtsraad.

Det bemærkes, at Kommunen efter Aftale skal administrere Ejendommen med Bistand af et Udvalg paa 3 Medlemmer, nemlig en Grundejer, som ejer en eller flere af de fra Ejendommen tidligere udstykkede Parceller, et Medlem af Vig-Asmindrup Håndværkerforening og en Landbruger i Sognet, som Kommunen selv kan vælge, eventuelt efter Indstilling fra Grundejerne, Haandværkerforeningen og Landbrugsorganisationerne."

Og så nåede man lissom ikke rigtig mere, før krigen brød ud; og så fik man jo andet at tænke på. Men 7. december 1945 afholdt man da endelig en afsluttende generalforsamling; og så var aktieselskabet omsider ophævet.

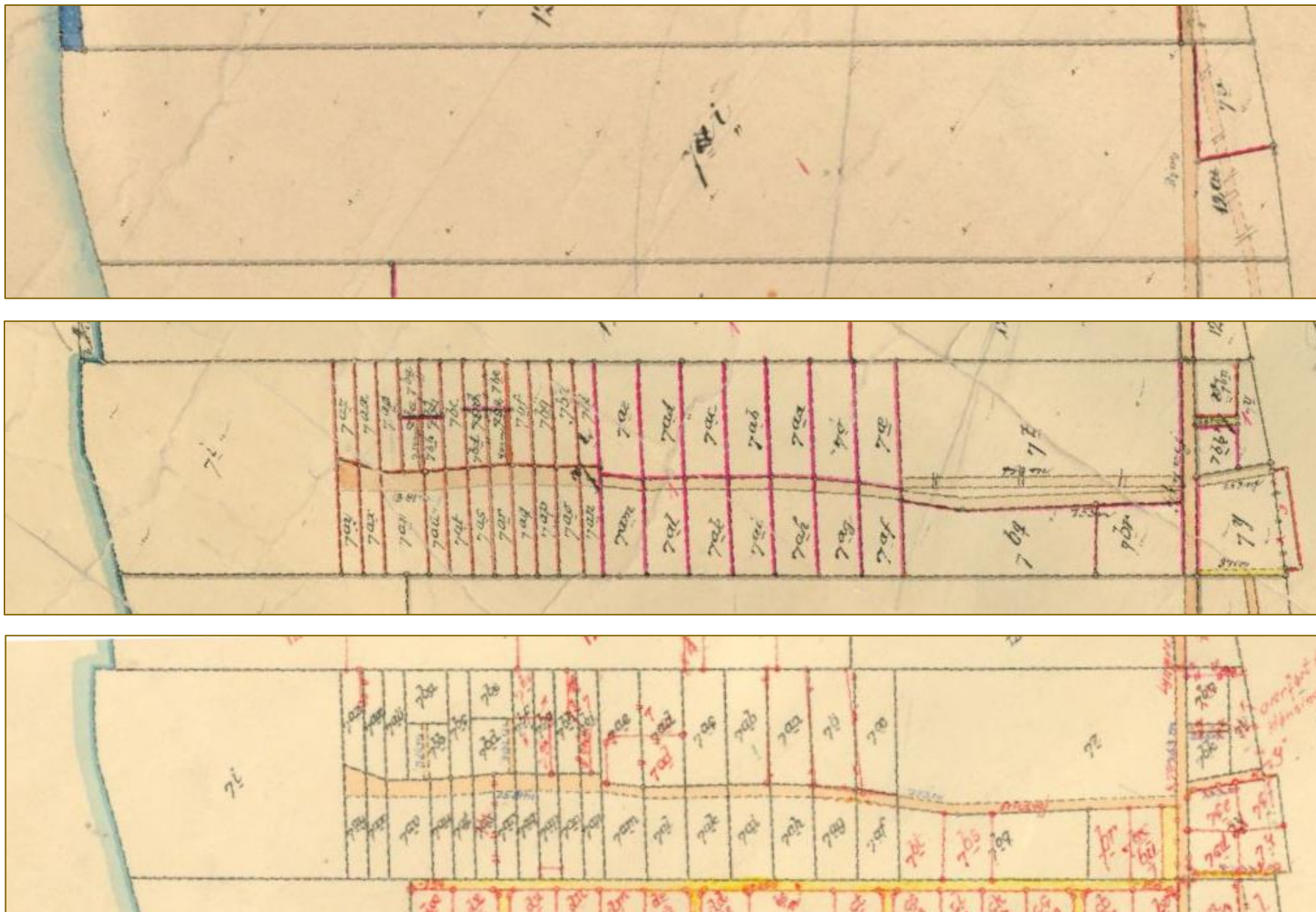
Man skal passe på med at oprette aktieselskaber. De kan oprettes på en aften; men det kan tage 10 år at slippe af med dem igen.

Vejnavnet "Vig Strandkoloni" blev bibeholdt til april 1979, hvor det blev ændret til "Ericavej" primært efter ønske fra grundejerforeningens daværende sekretær P. F. Eriksen, der fandt navnet "dårligt og uheldigt". "I vore dage leder navnet 'koloni' tanken hen på en form for kollektiv eller bebyggelse, hvor skiftende personer opholder sig, eks.: Hvidovrekolonien eller Kolonien 'Philadelphia'. Når adressen opgives til personer, der ikke kender forholdene, volder det forståelsesvanskeligheder."

Et senere ønske om også at ændre grundejerforeningens navn er dog blevet afvist med begrundelse i "respekt for historien".

År 1945 den 7. December afholdtes afsluttende
Generalforsamling.
Til dirigent valgte Søren Sørensen, Nylis-
levej 1.
Liquidatorerne foretog Driftsregnskab for Likvi-
dationsperioden og Likvidationsregnskab, som lægges
u indsendt til Aktieselskabs. Regnskab, og som
læses godkendtes.
Gene.
Forsamlingen besluttede:
Jaupe

Figur 21: Referatet af den allersidste generalforsamling. Slut!

Figur 22: Matrikelkort 1873-1921, 1921-1952 og 1952-1996. Lyngvejen lodret til højre. Bemærk den skitserede flytning af Ericavej på det midterste kort; den blev ikke realiseret. Det sorte ulæselige krimskrams på samme kort midt på vejen – ved "hakket" – kan være en markering af fællespumpens placering, den stod inde i hakket.

1937-1973: "Bestyrelsen for Vig Strandkoloni"

Servitutten på skødet fra 1937 taler som nævnt ovenfor om et Udvalg paa 3 Medlemmer, som skal bistå kommunen med at administrere "ejendommen" – det vil sige den grund, aktieselskabet forærer kommunen. Bestyrelsen omtales i de følgende år lidt i flæng som "Bestyrelsen", "Udvalget" eller bare "tremandsudvalget". De skulle egentlig kun tage sig af plantagen, "strandparken" og stranden, men i praksis holdt de også opsyn med fællesarealerne oppe i bebyggelsen, fx vejen og den fælles brønd ca. midt på vejen.

I 1939 anviste man "det sydvestre hjørne af kolonien" (det må være sletten ind mod den nuværende Mogens Heeringsvej) til opstilling af telte med en bemærkning om, at der ikke måtte anvendes kogegrejer, og året efter blev det udvidet med dels en bom til "opstaldning" af indtil 10 heste, dels et egentligt ordensreglement:

1. Adgang til Koloniens Arealer forbeholdes Vig Sogns Beboere.
2. Parkering uden for den afmærkede Parkeringsplads er forbudt. Cykler henvises til Stativerne og maa ikke henstilles i Plantagen.
3. Færdsel med Cykel og andet Køretøj i og uden for Plantagen er forbudt.
4. Tobaksrygning og Brug af aaben Ild i Lyng og Plantage er forbudt.
5. Opstilling af Telte er kun tilladt efter Bestyrelsens⁴ Anvisning. Enhver Brug af Ild i Teltene er forbudt.
6. Enhver Forurening af Plantagen er strengt forbudt. Papir og andet Affald henvises til Affaldskurven, Nødtørft til Toiletterne.
7. I øvrigt forventes det af de Besøgende, at de hver især udviser sømmelig Adfærd, og at de vil medvirke til Opretholdelse af god Orden.

Man må vel gå ud fra, at ordensregler dengang (i modsætning til nu) stort set blev overholdt. I hvert fald virker det i et notat fra 1941, som udvalget er blevet lidt overrasket: *Man havde erfaret, at Reglementet ikke blev overholdt, og*

⁴ Tremandsbestyrelsen – ikke aktieselskabets bestyrelse, den fungerede ikke mere. Der er ingen bestyrelsesmødereferater eller andre tegn på aktivitet mellem 1937 og 1945.

Figur 23: Om det, der foregår her, ligger inden for datidens normer for sømmelig adfærd og "opretholdelse af god Ro og Orden", er uvist. De to damer i baggrunden er til højre Luise Engels, til venstre hendes søster Gertrud. Forrest til højre barber Engels, til venstre "tante Fie og onkel Frederik" – vi lader det blive ved det. (Ukendt fotograf)

det blev man overbevist om ved Rundgang. Et par Cyklister var saa uheldige at køre lige i Favnen paa det høje Udvalg. Der blev aflagt Besøg i et par Telte, det ene var anbragt paa et ulovligt Sted, og det andet brugte Ild i Teltet. Begge har faaet Tilsagn om at være sig Reglementet efterrettelig. For at sætte lidt mere respekt i publikum antog man en opsynsmand, som de følgende 3 søndag eftermiddage skulle sørge for, at reglementet blev overholdt.

Der meddeles ikke noget om udlejning til græsning, som man ellers kan se på fig. 24; men det ser ud til at være på "Pjekkens" grund – måske en ridehest og et par kreaturer fra en husmand til at holde bevoksningen i ro. Den slags har vi jo også i vor tid gode erfaringer med.

I 1943 var det nyplantning i plantagen, den var gal med. "Den i Foraaret foretagne Plantning var ikke efter alles Tilfredshed, blandt andet blev Plantningen af de mange Birke i Foredragsgryden (!!) temmelig stærkt kritiseret." Det tror da pokker – vi gravede stadig birkekrat op derhenne, da vi i 2002 begyndte på det nutidige naturplejeprojekt.

I 1945 fik opsynsmanden besked på at lade lave en ny bom til indbinding af heste. Man vedtog at lade skiltet ved indkørselsvejen male og pointere, at kørselshastigheden ikke måtte overstige 15 km på denne.

I 1947 var der en sag om, hvordan servitutten om adgang skulle forstås. I 1946 var "Roarsgård", Roskildelejren på Lyngtoftevej, blevet indviet. Og fra Roskilde Byfestkomité, der ejede lejren, kom der nu en ansøgning om tilladelse til at benytte Strandkoloniens strand. Den blev givet med en del forbehold. Men efter at en advokat havde kigget på sagen, måtte man bøje sig. Roskilde Byfestkomité var jo indlysende nok grundejer i Vig Sogn, altså måtte børnene på kolonien have samme ret til adgang som alle andre beboere. Og sådan blev det.

I 1950 måtte man konstatere, at "Damernes Nødtørftshus var blevet ødelagt, dels af Tidens Tand og dels ved Vold". Det var jo ikke så godt, så man måtte opføre et nyt. Med to rum.

Figur 24: Kig fra Strandkolonien op mod købmand Jensens (senere Hagelunds) butik på hjørnet af Lyngvej og Lyngtoftevej; Pjekken ligger lige ude af billedet til venstre, og Strandkoloniens vej (Ericavej) krydser usynligt gennem græsset lige bag ved den hvide hest. Billedet må være fra 1940-45, før butikken blev udvidet til sin nuværende højde. Også dengang fik man åbenbart firbenet hjælp til naturplejen; den græssende hest tilhørte købmand Hagelund. (Foto: Søren Bay)

Og så begynder besværlighederne med vejen ellers. Snart er den for hullet, snart støver den, og snart kører alle andre end vejens egne beboere for stærkt; og der kører alt for mange! Der skal fyldes huller, der skal sættes skilte op, der skal påføres støvbindende midler – har vi hørt om den slags siden?

I 1954 lovede sognerådet at udbedre og reparere vejen snarest ”mod at lods-ejerne selv sørgede for at vedligeholde brønden ud for Holmgårds ejendom”. (Ved indkørslen til nr. 18)

Fra 1962 blev det forbudt at telte på sletten, og der blev opsat et nyt skilt ”PRIVAT VEJ - Vig Strandkoloni - ”Offentlig vej til stranden 800 m” med pil mod Korevlevej, og året efter blev den store badebro af granrafter sat op for første gang, og der blev lavet et materielskur til vinteropbevaring af den. Den holdt omkring 5 år – blev den ødelagt af en isvinter? – og 1969 blev materiel-skuret fjernet igen.

I mellemtiden var der begyndt at komme mere tang på stranden. Det tog til i årene efter tilkomsten af færgehavnen på sydsiden af Sjællands Odde, og et af flere rygter om årsagen gik på, at anlægget af færgehavnen havde påvirket strømforholdene i bugten. De første år eksperimenterede man med at bulldoze tangen sammen og køre den op i den grå klit. Senere fandt man ud af, at det var en ganske usædvanligt dårlig idé på grund af tangens gødende virkning i det sarte område. Så begyndte man at køre tangen væk, men det gik ud over slette og vej....

I 1964 blev toiletbygningen opført; og i 1965 måtte udvalget gribe ind over for et forsøg på - imod servitutten - at dele en af grundene (nr. 21) og opføre et hus mere. Det blev revet ned igen.

Og vejen støvede, og vejen fik huller, og alle de andre kørte også for hurtigt dengang.

Og i 1973 blev ”Grundejerforeningen Vig Strandkoloni” stiftet, herom mere senere.

Figur 25: Badebroen dukkede op i 1963 og var en god ramme om svømmeundervisningen, de 5 år den holdt. Bemærk den meget brede og flade strand i baggrunden – meget bredere end i dag. En herlig legeplads for småbørn! (Ukendt fotograf.)

Der bygges: Huse, skure, hytter, sporvogne, lokummer, friluftsbusrere...

Murermester Niels Hansen, der var blandt initiativtagerne til aktieselskabet og formand i hele dets levetid, var også den første til at bygge; og som ejer af en cementvarefabrik støbte han selvfølgelig huset i cement – både det hus, han allerede i 1930 byggede til sig selv, og det, han nogle år senere byggede til sin datter og svigersøn. Huset her var iøjnefaldende: Lyserødt og med påmalet bindingsværk.

Men i øvrigt var byggerierne præget af, at der ikke var noget bygningsreglement for sommerhuse og ingen offentlig regulering af nogen art; så de første årtiers bebyggelse var temmelig Klondyke-agtig. På det punkt adskilte Vig Strandkoloni sig ikke fra andre sommerhusområder i 1930'erne. Man byggede med, hvad man havde.

Og som regel byggede man småt. De fleste grundejere var lokale, der først og fremmest ville have en badehytte til omklædning og en kop kaffe bagefter, så behovet for et egentlig "feriehus", hvor man kunne "ligge på landet", var der ikke. Desuden var pengene små for mange af dem, der byggede her, og indtil ca. 1933-37 ejede man ikke selv grunden. Og endelig kunne man jo altid udvide.

Forbløffende mange af førstegenerations-husene står endnu i mere eller mindre moderniseret og udvidet form, reddet af en blanding af efterkommernes

Figur 26: Høj over høj? Aktieselskabets formand Ernst Hansen var cementvarefabrikant, så i 1930 støbte han sit hus i cement, malede det lyserødt og malede bindingsværket på. Vejens ældste bevarede hus? Her står han ca. 1936 og kigger på nabogrunden, hvor bager Ludvig Jensens kiosk på Lyngvejen er kommet på stranden til sit første liv som badehytte "Plet" og i den anledning er malet om fra mørkerødt til lysegråt. Begge huse står endnu – "Plet" efter adskillige yderligere flytninger tilbage på samme plet.. Bilen var en gammel dreng allerede på billedets tidspunkt, en Chrysler 1926. (Privat foto)

pietetsfølelse og de nytilkomnes oplevelse af den rå hygge, der kan ligge i patineringen og den primitive gammeldagshed. Som en nuværende ejer siger: Der er jo alligevel en vis hygge i det gamle lortehus.

Bekvemmeligheder efter datidens målestok var der dog, hvis opfindsomheden var til stede. Én ting var hjertehuset; men den indendørs pumpe fra brønden direkte frem til køkkenhanen, dét var smart! Og hvis man ovenikøbet kunne dreje på en hane og pumpe vandet op i en tank over taget, så der var solopvarmet vand til opvasken – eller til den udendørs dusch –så steg kunsten jo.

Varme og belysning blev selvfølgelig klaret af brændeovn/pejs og petroleumslamper indtil indførelsen af el og vandværksvand i midten af 60'erne.

Figur 29: Niels Hansen støbte et hus mere på vejen ud over sit eget; det står også stadig. Desuden støbte han selvfølgelig fliser, rør, dæksler, cykelholdere – og en hel del meget vejrbestandige, men ikke specielt bekvemme udemøbler. De fleste er væk, men hist og her er de bevaret. (Privat foto)

Figur 27: To af vejens fire "Darling-huse" fra midten af 30'erne, her fotograferet 1952. I modsætning til de fleste andre var de bygget som egentlige feriehuse, altså til udlejning. Husene på Ericavej var pænere end andre fra samme hånd, og 3 af de 4 huse på vejen lever da også endnu i mere eller mindre original stand. (Foto: Søren Bay, udsnit af postkort)

Figur 28: Omkring 1970 var lokummerne efterhånden ude af brug på alle grunde, men "hjertehuse" overlevede mange steder som redskabsskure. Afstanden til nabohuset bagved har næppe været garanti for lugtfri "stolegang", da huset blev brugt til sit oprindelige formål. Bemærk også den todelte køkkendør til højre - ikke nogen vinterisolering dér! (Privat foto)

De fleste hjemmegjorte installationer forsvandt hurtigt, da vandværksvandet og elektriciteten – og med den vandvarmerne – holdt deres indtog. Men den udendørs brusekabine kan stadig findes rundt omkring ved små gamle huse. Og den helt gamle version med en spand vand med en bruser i bunden kan ses ved det eneste hus på vejen, der stadig står i helt oprindelig stand, uden nogen modernisering overhovedet. Eneste fornyelse er, at den oprindelige zinkspand på et tidspunkt er blevet utæt og derfor er erstattet af en murer-spand af gummi.

Figur 31: Brusebad model 1936 – bemærk bruseren på spandens underside. (Privat foto)

Figur 30: Et af de få huse, der står helt originalt som det blev bygget i 1936. Pumpen midt i billedet var en af de sidste, der blev benyttet; og vandhanen til højre for indgangspartiet er stadig den eneste forbindelse til vandværket på matriklen bortset fra toilettet og håndvasken dér. Bemærk "brusekabinen" yderst til højre i billedet!

Figur 32: I 1936 blev de sidste københavnske hestesporvogne – "Hønerne" – udrangeret. De havde allerede mistet førstesalen og var blevet ombygget til bivogne for de elektriske sporvogne, og nu røg de altså helt ud. Én kan stadig ses på Sporvejsmuseet, og en anden står på Ericavej, hvor den landede i 1936.

Den blev hurtigt forsynet med en tilbygning med køjer og et primitivt køkken – øverst t.v. set fra bagsiden, t.h. fra forinden; og i midten af 1950'erne blev der tilføjet en tilbygning til den anden side, anlagt en lille terrasse foran sporvognen og lagt et fælles tag over det hele. Kun vinduerne afslører sporvognen på billedet nederst t.v.

I dag, efter endnu et par tilbygninger, ligner huset udefra alle andre velholdte helårssommerhuse; men bliver man inviteret indenfor, kan man nyde synet af den lille "høne", der står, hvor den har stået siden 1936 – nu smukt restaureret efter anvisning fra Sporvejsmuseet.

Efter krigen opstod der en sommerhusindustri flere steder i landet. På Sjælland var Skarridsø Savværk kendt for at "producere sommerhuse i kilometer-vis og save dem af i passende længder". De "afsavede længder" røg så op på ryggen af en lastbil, blev kørt ud i sommerlandet og læsset af. Processen var enkel nok: Man kørte lastbilen ind ved siden af et på forhånd støbt fundament, skubbede et par bjælker ind under det, løftede dem med donkrafte i de fire trefødder, kørte lastbilen væk, kurede huset ind på plads, sænkede det ned på fundamentet og skruede det fast. Her er vi i 1953; og det nr. 38, "Dokken", der ankommer.

Sådan et lille sommerpalads i den viste størrelse (Skarridsø kunne også levere større huse, de kom i 2-3 stykker) indeholdt som regel tre rum. Den bagerste tredjedel var delt mellem et lille køkken med et par gasblus til flaskegas (men uden vand, hvis der ikke var køkkenhåndpumpe) og et køjerum. Resten var stue, som regel med en brændeovn eller en muret pejs til de kølige aftener. Lokummet måtte man selv sørge for; det klarede den lokale altnuligmand, der havde støbt fundamentet.

Isolering var der ikke noget af de første mange år. Ydervæggen bestod af et lag blokhushædder med vindpap på bagsiden, 70 mm luft og et lag "blød plade" – som regel med blomstret tapet. Og det var herligt!

Vi er tilbage i en tid, hvor huse på landet ikke havde vejnumre – men de havde for det meste navne. Man vidste fx, at Lars Kinimond boede på Bodilsminde (eller også spurgte man); men ingen vidste, hvad og hvor Nykøbing-Slagelsevej nr. 21 var. Og det samme gjaldt for sommerhuse.

Navngivningen af sommerhusene tog fat straks efter salget af grundene. Og det er selvfølgelig umuligt at kortlægge husenes navne så tidligt; men den allerførste medlemsfortegnelse fra 1974 for Grundejerforeningen Vig Strandkoloni er sjov, for dér er næsten alle huse nævnt ved navn. Se **"Husenes navne i 1974"** på grundejerforeningens hjemmeside!

Figur 33: Nr. 38 "plantet" i 1953. (Private fotos)

Figur 34: I maj 1954 luftfotograferede U.S. Airforce hele Danmark som led i forberedelserne til forsvar af Danmark under den kolde krig. Ca. 43.000 fotos blev det til. De kan i dag ses på map.krak.dk – klik på "Hybrid m.v." i øverste højre hjørne og vælg "Luftfoto 1954".

Her er det meste af Vig Lyng. Nedefra: Fiskersminde midt i sin plantage, hele Vig Strandkoloni, det meste af Vej 13 og en lille bid af Vej 14. Man ser randbevoksningen om de fleste grunde. Der er endnu ikke bygget overalt, mange af huse-
ne er endnu ganske små, og der er åbne lyngarealer på de fleste grunde.

Af de 5 grunde syd for kolonien er der endnu kun hus på 7bq, det nuværende nr. 5. Og man kan ane den poppelallé, som mange kan huske på vejens øverste ende; den ser helt nyplantet ud. Se fig. 39. (Foto: US Airforce maj 1954. Findes på map.krak.dk, hvor man kan zoome længere ind.)

Livet i husene omkring 1940

Flere af de gamle fotografier viser, hvor bart området var dengang – ingen træer, intet læ. Endnu i 1950'erne var grundene solbeskinnede og lyngklædte områder, nogle omgivet af dobbelte rækker af lave fyrretræer, andre helt nøgne eller med enkeltstående fyrre – se luftfotoet fra 1954 på foregående side. Og langt op i 70'erne var mantraet, at man endelig ikke måtte fælde de højeste træer, for de gav jo læ: Blæsten skulle blive oppe i trætoppene, så man kunne sidde i læ nede i Lyngen og sole sig med kaffen og sandkagen. Det har – som så meget andet – ændret sig.

Maleriet fig. 35 viser, hvor bart området va. Det er malet fra "Ellebo", Ericavej 40, i vinteren 1937-38. I forgrunden den helt nøgne grund og vendepladsen, til højre den unge plantage, i mellemgrunden det nybyggede "Havbrus, bag det Heerings lave og krat-agtige plantage og i horisonten Esterhøj og højderne vest for Høve. Et smukt, men også koldt og snedækket landskabsbillede, der giver et godt indtryk af, hvordan Lyngen så ud, når den ikke havde sommertøjet på.

Sådan oplevede de færreste Lyngen. Den var endnu på det tidspunkt så øde om vinteren som nogensinde. Kun i de få fastboendes huse var der lys i vinduerne. Andre kørte måske derud en søndag eftermiddag, gik en tur langs stranden, rundede huset og konstaterede, at alt var i orden - overvejede kort at tænde op i pejsen eller petroleumsovn, men opgav ideen, det fugtige og gennemkolde hus ville alligevel ikke nå at blive varmt de første mange timer, og nu var det alligevel snart mørkt – så hellere hjem igen til en kop kaffe.

"Ellebo" blev bygget i 1935 af Ernst Hansen, søn af Niels Hansen og medejer af "Skærvefabrikken". Han var meget kunstinteresset, og huset var i hans tid ofte beboet af unge danske kunstnere, hvad der kunne ses på væggene. Enkelte af billederne er stadig i familiens eje, deriblandt dette.

Figur 35: Udsigt mod Høve fra "Ellebo", Ericavej 40. I mellemgrunden det nybyggede "Havbrus". Maleri af Boye Givskov vinteren 1937-38. (Privat eje, gengivet med tilladelse)

Der findes en sjov kilde til, hvordan livet i de små sommerhuse foregik i årene omkring 1940-50. Det er et lille noteshefte - en "gæstebog" med gode råd til lejere i et hus, der tilsyneladende var feriehus for Journalistforbundet. Omslaget er beskadiget, og det første blad mangler, så det kan ikke ses, hvilket hus det handler om; men selv om heftet for en del år siden er fundet efterladt i huset "Nordly" på Strandkolonien, fremgår det af sammenhængen, at huset må have ligget på Vej 13, og at der efter al sandsynlighed er tale om "Fidusen", der nu ikke længere findes.

Den indledende velkomst til gæsterne er skrevet af journalisten Sven Sabroe, i sin tid kendt som "Bro Brille", og beskrivelsen af tilværelsen i et lille primitivt hus ved stranden passer glimrende også på husene på Strandkolonien – og i virkeligheden på den store mængde af små sommerhuse på Lyngen og vel for så vidt også andre steder i landet: Hvor man får vand fra (husets egen brønd giver ikke godt vand, så drikkevand skal hentes ved den fælles vejpumpe), toiletforhold, indkøbsmuligheder, rengøringskone, forlystelser ("Strandlyst er en afholdsbeværtning, men det har man kun godt af"), anskaffelse af brænde og optændingskvas osv. (Heftet er beskrevet nærmere i bogen "Ud på Lyngen", kapitlet om Vej 13.)

At man hyggede sig på grunden og ved stranden, det siger sig selv. At lys og varme om aftenen kom fra petroleumslamper og brændeovn, kan man også godt forestille sig. At der ikke var radio (medmindre man ejede en batteriradio, og det gjorde de færreste), fjernsyn og telefon, nåja. Det løbende arbejde med at hente vand ved fællespumpen forekommer måske mere fremmed i vores dage; men det er nok det sværeste at forestille sig behovet for næsten daglige indkøb her i tiden før elektriciteten og dermed køleskabene.

Den eneste købmandshandel i området før 1940 var den lille forretning på hjørnet af Lyngvejen og Strandlystvej, som Marie Olsen havde åbnet omkring 1930, og som hendes søn Frede drev indtil 1991. Ellers måtte man på cykel til Mouritz Jensen i Hønsinge eller ind til brugsen eller en af købmændene i Vig.

Men mindst lige så vigtige var de mange salgsvogne, der kørte rundt i området. Niels Heering fortæller om nogle af dem i en privat erindringsbog i Heering-

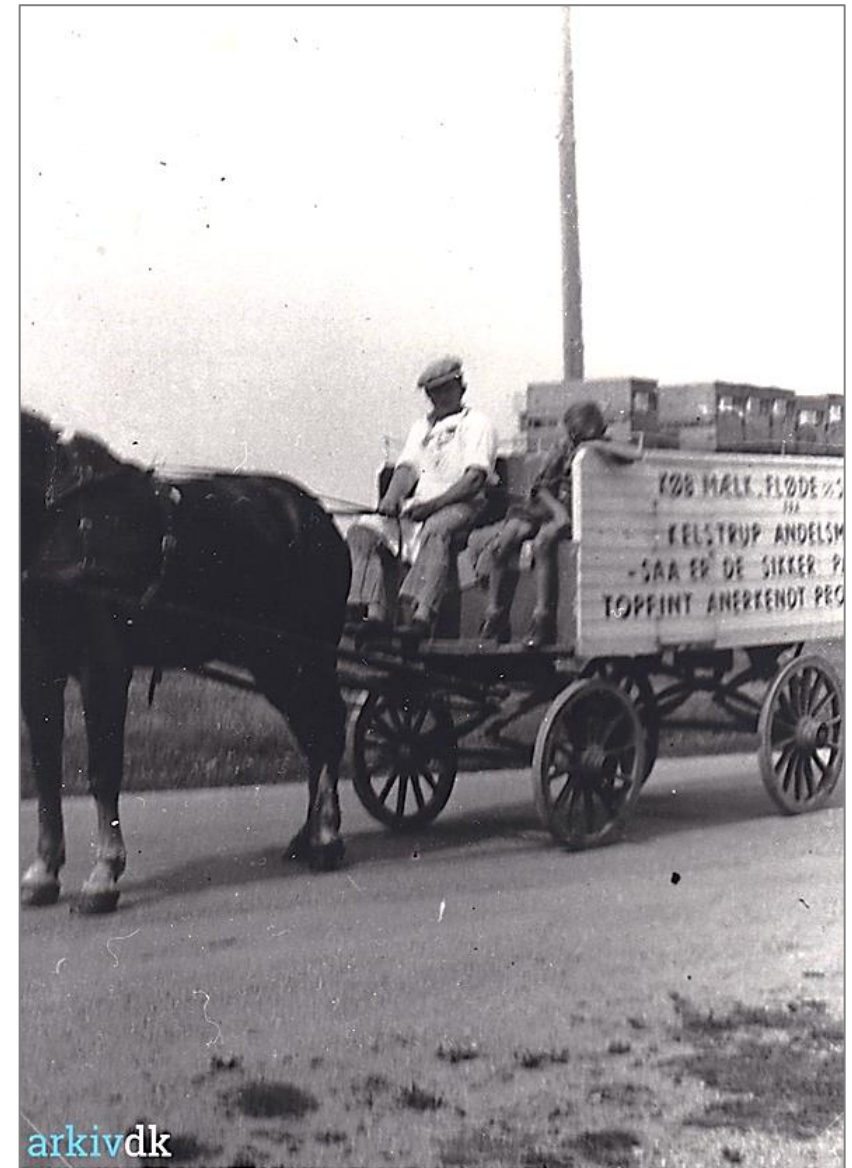

Figur 36: Denne bogs forfatter i færd med at blive fodret med jordbærkage. De to øvrige er Thora Salling (til venstre) og hendes mor Luise Engels. Sommerhus på Vig Strandkoloni, vistnok nr. 34, sommeren 1955. (Privat foto)

familien. Først Mouritz Jensen, købmanden i Hønsinge, der også kørte omkring: *Han var meget smart, og han kom om formiddagen forbi i sin Ford for at lire en remse af om de varer, han formodede, vi manglede. Passede hans antagelser, noteredes ordren, og varerne blev leveret om eftermiddagen. Kontant betaling hvad der intet kunne indvendes imod. Desværre var han så smart, at han noterede en merpris per stk. eller kilo på 2 - 5 øre på alle varer til københavnerkunderkredsen i forhold til landbefolkningen, der tilmed fik kredit, fordi dens indkøb blev noteret i Kontrabogen til senere betaling. Så røg han ud med fynd og klem, og kort efter flyttede han til et nyt boligkvarter i Søborg-området.*

Men der var mange andre: *Som nævnt kom også slagter Carl Larsen til os, og ham holdt vi os til. I kassevognen, der var trukket af en enkelt krikke, lå de jordiske rester af flere forskellige husdyr i udvalg for den kræsne husmoder. (...) Frøslev Pedersen kom de første år ved døren, men opgav efter nogle år, hvorefter det blev Kjelstrup-gartneren, Bessefar, vi så i stedet. (...) Sander Nord blev den fiskehandler, vi fik den Længste forbindelse med. Vi så hen til hans besøg onsdag og lørdag, og de altid friske skrubber blev flået ved vognen under mange muntre bemærkninger fra ham og hans tilskuere. (...) Mælkemanden fra Kjelstrup Mejeri var den, der til daglig forsynede husstanden med mejeriprodukter, og Kollekollebageren kom onsdag og lørdag, og mange er de makronsnitter, der er båret ind fra hans vogn...*

1940 åbnede den omtalte Mouritz Jensen en forretning – oprindeligt nok kun et sommerudsalg – på hjørnet af Lyngvejen og Lyngtoftevej (se fig. 24), den forretning som købmand Hagelund overtog i 1945, og som i dag er Dagligbrugsen. Og efterhånden kom der flere butikker og småudsalg til langs Lyngvejen. – Men mon ikke det daglige behov for indkøb af brød, kød, fisk og mejeriprodukter til livets opretholdelse i de små varme sommerhuse uden køleskab er en af de største forskelle mellem datidens og nutidens sommerhusliv?

Figur 37: Mælkemanden fra Kelstrup. (Foto: Odsherred Lokalarkiv)

Nye tider: Vandværksvand og elektricitet!

I 1963 benyttede man 25-året for overdragelsen af det sidste stykke af aktieselskabets grund til kommunen som anledning til at fejre "Vig Strandkolonis 25-års jubilæum". Det kan ses i et (desværre udateret) udklip fra (formodentlig) Holbæk Amts Venstreblad. Overdragelsen blev ganske vist først besluttet på de to generalforsamlinger i august-september 1937, men den skulle jo effektiviseres, og det er nok først sket i løbet af 1938.

Det passer med oplysningen i avisudklippet overfor om, at der "i sommer" er blevet opsat en badebro, og at man er begyndt arbejdet på den nye toiletbygning, der blev indviet 1964. Og til en moderne toiletbygning med træk og slip og håndvask skulle der jo bruges vand; så – som der også står i avisudklippet, "Vig Strandkoloni får vandværksvand". Indtil da var det brøndvand – enten fra fællespumpen midt på vejen eller fra de brønde, der var boret rundt om på en del af grundene.

Vandet vandt hurtigt indpas i husene. Det var også en kendsgerning, at vandet fra brøndene rundt omkring på grundene var af tvivlsom karakter, og ca. 1972-74 blev det påbudt at kaste dem til. Det skete dog i praksis først i løbet af de følgende 5-7 år. – Elektriciteten vandt indpas nogenlunde samtidigt.

Udklippet er desværre lidt mishandlet; men man kan da se, at "der skal have været kostelige situationer, når mænd som konsulent Kofoed, gdr. Hans Jensen, murermester Niels Hansen og planteskoleejer Kr. Petersen var på udplantningsarbejde". Det tror jeg gerne – som jeg husker min mormor Luise Engels' fortællinger, var ingen af de herrer direkte kedelige.

Og vi kan læse, at "Vig Håndværkerforening holdt i en årrække sine berømte strandfester på dette sted med pandekageløb og morsomme konkurrencer. Mange glade minder knytter sig for Vig-boerne til strandkolonien." (Se også fig. 38.)

Figur 38: Udklip, vistnok fra Holbæk Amts Venstreblad, om 25-årsjubilæet for "gaven" til sognet samt om indførelsen af vandværksvand på vejen.

Bestyrelsens rolle efter stiftelsen af grundejerforeningen

"Bestyrelsen for Vig Strandkoloni" findes stadig, men tager sig nu kun af slette og strand ved en (mere eller mindre) årlig strandbesigtigelse. – Og betegnelsen "bestyrelse" er vist død...

Jeg er ikke gået i dybden med denne bestyrelses – "tremandsudvalgets" – aktiviteterne efter grundejerforeningens stiftelse; men der er et notat fra august 1983, som beskriver et møde på det tidspunkt. Deltagere var 3 fra kommunalbestyrelsen: Næstformand Bodil Olsen, parcellist Aage Skjærlund og skrædder Anker Larsen (formand for Strandkoloniens bestyrelse), alle Vig, samt de 3 "oprindelige" medlemmer: Håndværkerforeningen repræsenteret af tømrermester og ejer af Vig Kro Hugo Winkler, "landboeren" gdr. Helge Andersen (også brandinspektør) og repræsentant for vejens grundejerforeningen P. F. Eriksen, der skrev notatet. Desuden deltog kommuneingeniør H. Maul.

Mødet bestod i "en vandring i plantagen, på stranden og i resterne af Heerings plantage" (dvs. det fredede område inkl. "p-plads", som på det tidspunkt faktisk var etableret). Man konstaterede, at "parkeringspladsen i plantagen ved Mogens Heeringsvej var i orden, men man var klar over, at den blev benyttet for lidt", og at udkørslen fra Ericavej var "vanskelig". Men "iøvrigt fandt Maul, at denne bestyrelses opgaver var begrænsede, idet visse afdelinger i Teknisk Forvaltning havde til opgave at sørge for vedligeholdelse af plantager, strand og veje". Og, som der står: "Det hele sluttede af med en ganske hyggelig middag i Odsherredshallen". Altså med en let tilsnigelse: Wenig Geschrei und noch weniger Wolle.

*Vigboernes Fæst til Fordel
for Teknisk Skole*

Vig-Asmindrup Borger- og Haandværkerforening havde arrangeret en Fæst af de store Dimensioner paa Vig Strandkoloni. Planteskoleejer Frøslev Pedersen var Sjælen i Arrangementet, der klappede fint, og som havde til Formaal at skaffe Penge til en tiltrængt Istandsættelse af Vig tekniske Skole. Der var kommet ca. 2000 Mennesker allerede tidligt paa Aftenen, idet man drog ud med den medbragte Mad. Paa Pladsen var Boder af forskellig Art, hvorfra solgtes Lagkage. Æbleskiver og andre rare Sager, som en Kreds af Damer havde skænket. Iøvrigt blev der budt paa et stort og fornøjeligt Underholdningsprogram, hvoriblandt Haandboldkamp mellem Vig Sogneraad og Vig Telefonvæsen, Sækkevæddeløb for Børn, Tovtrækning Københavnerne-Vigboere, Folkedanse, Sang af Vig Sangkor m.m. Tilsidst blev saa Heksen sendt til Bloksbjerg paa det store Fæsten gav et Overskud paa ca. 2000 Kroner.

Figur 39:Udklip fra Holbæk Amts Venstreblad 24. juni 1948.

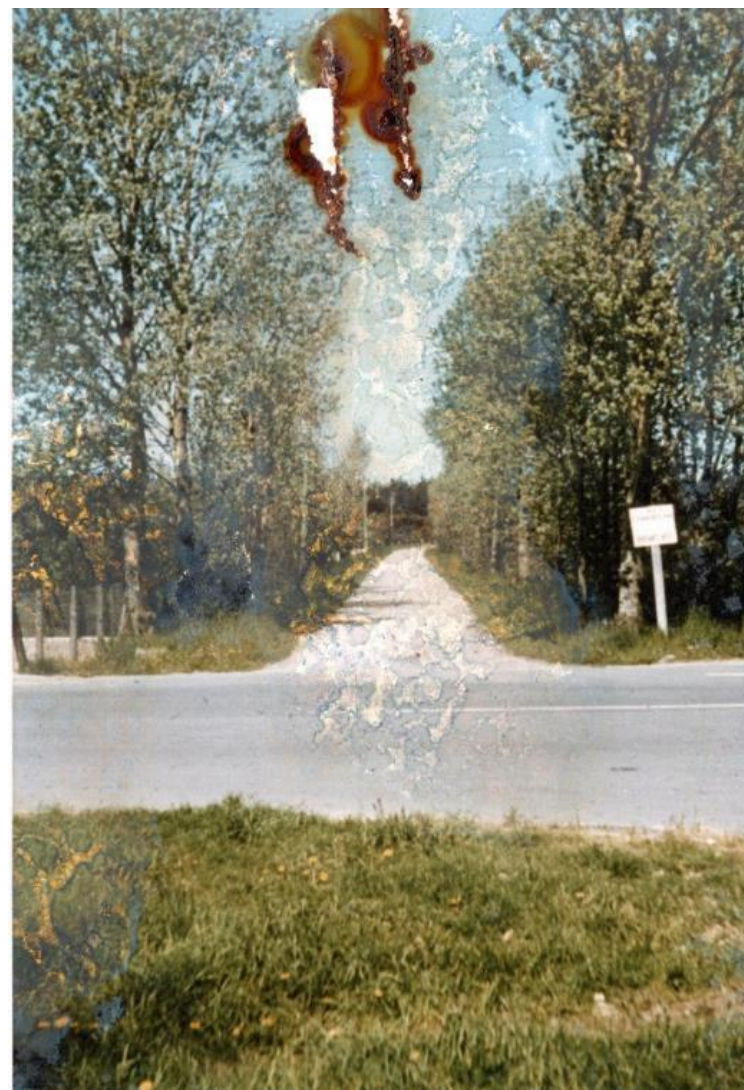
1973-2023: "Grundejerforeningen Vig Strandkoloni"

Behovet for en grundejerforening hang til en vis grad sammen med, at ejersammensætningen på vejen op gennem 50'erne og 60'erne langsomt var blevet ændret. Førstegenerationsejerne, hvoraf flertallet var lokale, blev færre, efterhånden som husene blev solgt eller gik videre til børn, som ikke nødvendigvis boede i lokalområdet. Det løsnede gradvist den tætte forbindelse til Vig By og ændrede vejen i retning af en "normal" sommerhusvej med feriehusene i stedet for badehytter. Større og med lidt flere bekvemmeligheder. Men det, der udløste dannelsen af en grundejerforening, var noget helt andet, nemlig spørgsmålet om vejens status.

"Vejsagen"

Spørgsmålet om vejen "Vig Strandkolonis" status – privat eller offentlig – var og blev et problem, ikke mindst efter kommunesammenlægningen 1970, hvor Vig, Odden, Højby, Nr. Asminderup og Egebjerg sognekommuner var blevet til Trundholm Kommune. Hvordan skulle man nu definere, hvem der havde fri adgang efter servitutens bestemmelse om, at stranden og hele matrikel 7i (plantagen og sletten) "stedse skal være tilgængelig for Vig Sogns beboere"? Og hvem skulle betale for vejens vedligeholdelse, når/hvis den skulle bruges af mange andre end vejens egne grundejere?

I oktober 1973 blev der afholdt et møde om vedligeholdelse af vejen mellem formanden for Trundholm Kommunes tekniske udvalg og vejens grundejere. Mødet sluttede i en dårlig stemning, og der kom ingen konklusion; men det førte til, at grundejerne besluttede at oprette en grundejerforening. Det skete på et stiftende møde, hvor man vedtog foreløbige vedtægter og valgte en bestyrelse: Leif Kofoed-Jensen, Anker Laursen, Erling Rump, Thorkild Jensen og P. F. Eriksen. Bestyrelsen fik "mandat til at forhandle med Trundholm Kommune om vejens fremtidige status, vejens belægning, udgiftsfordelingen vedrørende vejens vedligeholdelse samt opsætning af skilte".

Figur 40: Indkørslen til Vig Strandkoloni juni 1962. Et vandskadt billede, fundet i bestyrelsens arkiv. Det skæve skilt er det gamle, der i 1945 var blevet malet op af "Udvalget": "Privat Vej". I 1962 var det spist af Tidens Tand, og "Udvalget" erstattede det senere på året med et nyt med tilføjelsen: "Offentlig strand 900 m" med en pil mod Korevlevej. Det skilt holdt til 1974, hvor det igen blev fornyet – men denne gang af grundejerforeningens bestyrelse; og så blæste det op til storm i pressen. (Foto: P.F. Eriksen)

En første kontakt med kommunen medførte en opfordring fra den pågældende embedsmand til at ligge lavt, indtil det kommende kommunalvalg var overstået, så der ikke gik politik i sagen. Desuden var der på det tidspunkt optræk til, at Mogens Heerings ejendom Fiskersminde skulle udstykkes. Og med oplysning fra kommunen om, 1) at Vig Strandkoloni er "privat fællesvej" i hele sin længde og 2) at Mogens Heeringsvej er offentlig vej⁵, ville man måske kunne henvise Vig Sogns beboere til at benytte den som adgang til "Strandparken" i stedet for Vig Strandkoloni (vejen).

At følge "vejsagen" i detaljer gennem de snart 50 år siden da ville fylde uendeligt og interessere ingen. Som tegneren Hans Bendix plejede at sige: Kunsten at kede består i at tage det hele med. Så den følgende gennemgang er kun punktnedslag.

Offentlige veje til stranden i Vig kommune

I den del af Lyngen, der ligger i den gamle Vig Sognekommune, er der endnu i dag kun to offentlige biveje mellem Lyngvejen og stranden: Korevlevej og Mogens Heeringsvej. Korevlevej blev anlagt sommeren 1952 som en bred asfalteret vej med cykelsti og med en offentlig parkeringsplads for enden. Men "Bivej nr. 141"⁶ ned over matr. nr. 13c og 13h ("Fiskersminde") opstod allerede 1884-85, da området blev udstykket fra den oprindelige ejergård, Ellekildegård i Vig, og købt af fisker Hans Olsen. For stadig at kunne hente sand og tang fra stranden indgik sælger, gdr. Otto Hansen, en aftale med Hans Olsen, som sognerådet få måneder senere overtog. Overenskomsten lyder:

Undertegnede Hans Olsen, Vig Lyng, tilstaar herved Sogneraadet Ret til at erholde en 6 Alen bred Vej langsad min Lod fra Landevejen til Stranden, hvor den idag er op-

⁵ Oplyst af kommuneingeniør S. Mortensen i brev af 20/12-1973 med henvisning til Vejregistrets dagældende fortegnelse over offentlige biveje: Mogens Heeringsvej var nr. 141, Vig Strandkoloni fandtes ikke i registret.

⁶ Således benævnt i Vejdirektoratets vejregister af 1971.

Figur 41: Udsnit af kort fra CVF - Vejdirektoratets Centrale VejFortegnelse. Der er kun 2 offentlige biveje mellem Lyngvejen og stranden på Vig Lyng: Mogens Heeringsvej og Korevlevej. Korevlevej er anlagt i 1952, og Mogens Heeringsvej blev flyttet til sin nuværende placering (og fik sit navn) i forbindelse med udstykningen af Fiskersminde i 1976. (Se også næste figur.) Alle andre veje er private fællesveje.

Den stiplede linje nederst er "privat fællessti" på Heering-udstyknings på grænsen ind mod Vej 12. Den markerer beliggenheden af den oprindelige offentlige bivej fra 1885.

pløjet, ligesom jeg overlader til Afbenyttelse til Oplægning af Sand og Tang en Længde af 12 Favne, 2 i Bredden ved hver Side af Vejen mod derfor at erholde en Betaling af 12 Kroner en Gang for alle, ligeledes overlader jeg Ret til Kørsel langs Strandbredden, naar Udkørsel udfor Vejen maatte være fremkommelig.

Der er en morsom beretning i Niels Heerings Fiskersminde-bog, der giver lidt indblik i forholdet mellem "landliggere" og lokale. Udgangspunktet var, at "Bestyrelsen" for Vig Strandkoloni i 1939 havde sørget for, at der var blevet opsat et skilt med "Offentlig vej til stranden" ved vejen ned over Heerings grund, mens Heering mente, at den kun måtte bruges efter den gamle overenskomsts formål, altså til afhentning af tang og sand. Niels Heering skriver:

I 1884 havde en tidligere ejer af "Fiskersminde" formedelst 6 Rdl. givet beboerne i Vig Sogn adgang til at hente tang og sand på stranden ad den vej, der førte gennem hans grund fra sognevejen til Samsø Bæltet⁷. Det var dog stadig en privat vej. I 1939 foretog kommunen en afgravning af den lille bakke, vejen endte i ved stranden, og udlagde en plads af den dobbelte bredde, som var bestemt i servitutten, for at give bedre plads for tang- og sandkøretøjerne. Da der var gået 20 år uden at kommunen havde gjort indsigelse mod, at Far havde plantet det hjulspor til⁸, der løb langs "Fiskersmindes" sydlige skel bagom Palsbos hus, og som måske var en offentlig vej til den længe, der senere blev flyttet til dens nuværende sted overfor "gæstelængen", slog Far til.

Han afgrænsede på cm den servitutbestemte vendeplads, hvilket resulterede i, at det fuldtallige sogneråd stillede op næste dag og spurgte efter assistent Heering for at få en forklaring på, hvad det var, Far havde tilladt sig. Svaret var, at hvis det var overretssagfører Heering, man søgte, så var Far den rette

⁷ "Sognevejen" er Lyngvejen. "Samsø Bæltet" er et gammelt navn for det allersydligste Kattegat inkl. Sejerøbugten.

⁸ I matrikelkortet 1921-52 er den anført som bivej med en bredde af 3,77 m (6 alen), og i matrikelkortet efter Heeringsvej-udstykningsen – altså i dag – er den stadig en separat vej matrikel. Den findes som den sti, der løber fra Lyngvejen til stranden bag om Heeringsvej-udstykningsen og står i dag i vejfortegnelsen som "privat fællessti" – se den stiplede linje på kortet fig. 40.

Figur 42: "Odsherreds Tidende" (aflægger af Holbæk Amtstidende) fulgte sagen om Korevlevej mere intensivt end Venstrebladet gennem vinter og vår 1952.

person, som gik ud fra, at stedets kommunale myndighed naturligvis vidste, hvad selvtægt var, og hvad det kunne medføre for sognerådsmedlemmerne. Let rystede kunne de gå med til den skiltning, Far foreslog dem, og så ville han komme dem imøde ved at udvide vendepladsen.

Sådan blev det – og sådan forblev det frem til Fiskersmindes udstykning og anlægget at den nye Mogens Heeringsvej.

Den anden offentlige strandvej i Vig Kommune, Korevlevej, kom til verden på en helt anden baggrund.

Som gennemgået i kapitlet ”Danmark bliver større” i bogen ”Ud på Lyngen” blev Korevle-området officielt indlemmet i Danmark ved et opslag i Statstiden 12. august 1949. Samtidig blev området fordelt mellem Højby og Vig kommuner. Men en ting er stats- og kommunegrænser – noget helt andet er ejendomsret. For tilhørte det nye land mon nu staten, kommunerne eller de lods ejere, det grænsede op til? Det måtte retten afgøre.

Afgørelsen lod vente på sig, men i foråret 1952 blev det afgjort, at Landbrugsministeriet på vegne af Staten fik tilkendt ejendomsretten, og at det nye land dermed var ”offentligt”. Afgørelsen var ventet med længsel, for på flere borgermøder havde beboere fra baglandet ytret ønske om bedre adgang til den nye strand. Med den tiltagende bilisme var det klart, at Strandkoloniens lille parkeringsplads var forældet; og placeringen af Korevlevej lige neden for Hønsinge er også ideel for kørende trafik fra Vig – ikke længere end den traditionelle tur via Ravnsbjergvej og Lyngtoftevej.

Dommens udfald var forventet, og man gik straks i gang med forhandlinger med de grundejere, der skulle afgive land til den nye vej og parkeringsplads, som stod færdig i 1953. En primitiv gangbro over lagunen og ud til selve revlen var allerede lavet af de private lodsejere, men den måtte fornyes efter en stormflod i 1955.

Vejen "Vig Strandkoloni" - Ericavej

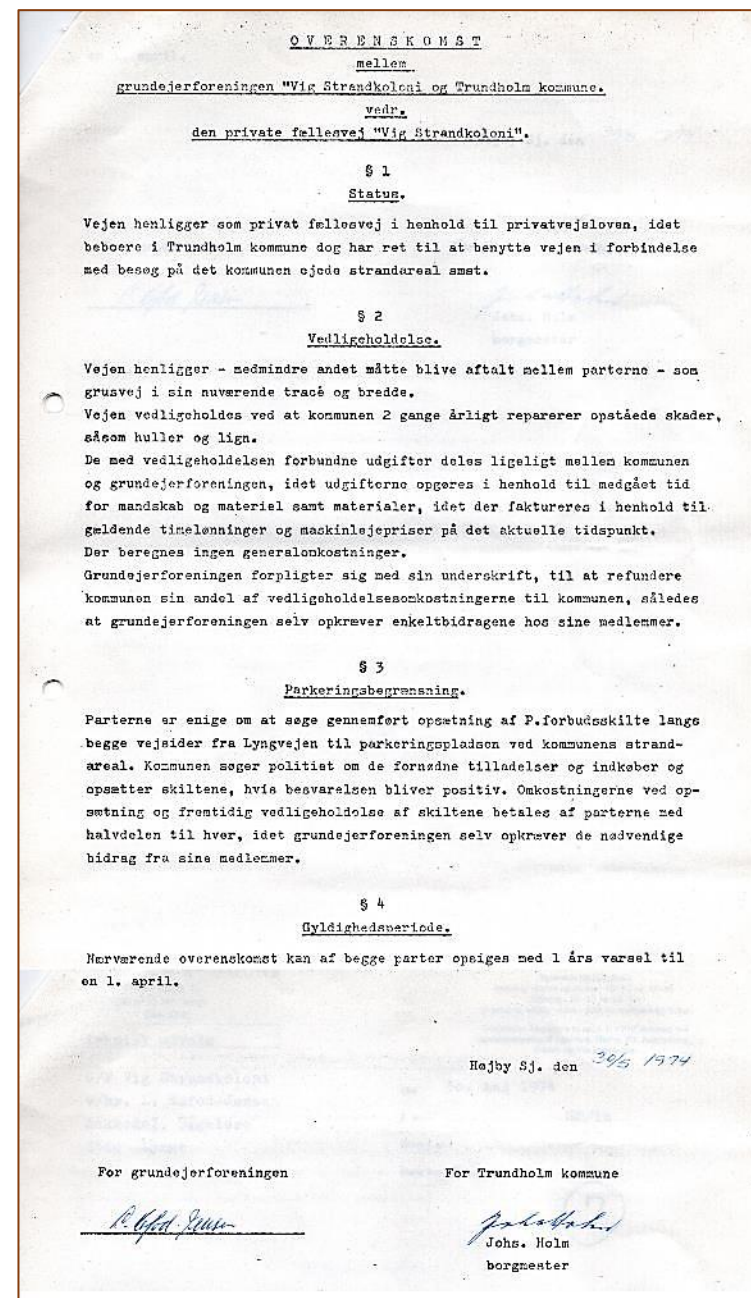
I perioden fra aktieselskabets grundlæggelse til 1937 stod selskabet for vejens vedligeholdelse. 1937-73 ser det ud til, at Vig Kommune har holdt vejen; der er i hvert fald intet i "udvalgets" protokol, der tyder på andet. Og i 1973 kom grundejerforeningen så til.

Allerede fra begyndelsen blev det aftalt med kommunen, at kommunen og grundejerne skulle dele udgiften til vedligehold af vejen ligeligt. Hvis beboere fra Vig Sogn / Trundholm Kommune fremover skulle henvises til at benytte Mogens Heeringsvej i stedet for Vig Strandkoloni, kunne servitutten om adgang blive aflyst, og i så fald ville kommunen ikke længere bidrage til vejen.⁹

Den 8. marts 1974 blev der på kommunens initiativ afholdt et trepartsmøde mellem Teknisk Forvaltning, bestyrelsen/udvalget for "Vig Strandkoloni" og den nye grundejerforeningsbestyrelse. Man blev enige om 5 punkter:

1. Vejen skulle forblive privat fællesvej og grusvej. Adgangsforholdene for "Vig Sogns beboere" (fra kommunens side hævdet nu - efter kommunesammenlægningerne – det samme som Trundholm Kommunes beboere) blev ikke ændret.
2. Kommunen skulle vedligeholde vejen efter en kontrakt, der omfattede grundig opretning om foråret og lettere eftersyn om efteråret.
3. Omkostningerne skulle deles ligeligt mellem kommune og grundejere – sidstnævnte dog uden "Vig Strandkoloni", som kommunen jo ejer.
4. Parkering skulle begrænses til det udlagte areal, P-pladsen skulle markeres med skilte, og på resten af vejen skulle der opsættes P-forbudsskilte.
5. Opsætning af "Privat Vej"-skilt kunne grundejerforeningen selv sætte op på betingelse af, at det fremgår, at beboere i Trundholm Kommune har adgang.

⁹ I bestyrelsens arkiv er der en udtalelse fra en advokat: Ordning med lige deling var "overordentlig gunstig", og man måtte endelig ikke klage over den! Det gjorde bestyrelsen så heller ikke – specielt ikke, da kommunen i en del år undlod at opkræve foreningens andel...

Figur 43: Overenskomsten fra 1974.

Desuden blev det aftalt, at vejens regnskab skulle udskilles fra grundejerforeningens almindelige regnskab, idet der skulle oprettes en særlig vejfond. Dette skete dog ikke; og i praksis fortsatte kommunen bare med at vedligeholde vejen.

Så skulle der vel være fred om emnet; men det blev ved med at rumstere. Maj 1975 kom der besked til alle grundejerforeninger om, at hastighedsreguleringsskilte skulle fjernes pga. et nyt cirkulære; så de allerede eksisterende 20 Km-skilte blev nedtaget. I stedet opsatte grundejerforeningen for egen regning skilte med "forsigtig kørsel".

Så var der mere medvind for det ønske om en generel hastighedsregulering for hele Lyngvejen, som grundejerforeningen dette år sammen med andre grundejerforeninger fremsatte gennem SAGT (Sammenslutningen af Grundejerforeninger i Trundholm Kommune), og 60 km-begrænsningen blev indført 1978.

Foråret 1976 kom så den længe ventede udstykning af Fiskersminde med den varslede flytning af Mogens Heeringsvej nordpå, op mod Strandkolonien. Det havde bestyrelsen protesteret mod flere gange af hensyn til grundejerne på sydsiden af vores vej – de ville nu få vej på begge sider af grunden – men uden andet resultat, end at den skulle flyttes en meter længere væk fra skellet af hensyn til de allerede byggede huses byggelinjer, og at rabatten skulle tilpantes.

Der cirkulerede flere planer. Bestyrelsen arbejdede stadig på at få al offentlig trafik henvist til den nye Mogens Heeringsvej, hvor der var (og stadig er) afsat plads til parkeringsplads nederst mod stranden. Det skulle så give mulighed for at få aflyst adgangsdeklarationen på Vig Strandkoloni, og man ville så til gengæld overtage vedligeholdelsen selv. En anden plan, der muligvis kun cirkulerede som rygter, var at kommunen skulle overtage Strandkoloni-vejen helt, forbinde den med Mogens Heeringsvej nede i Strandparken og gøre det

samlende anlæg ensrettet ned ad den ene vej til en parkeringsplads og op igen ad den anden. Den tanke døde dog en stille død.

I forbindelse med 1971-fredningen af stranden fra Høve Skov op til sydenden af Korevle-fredningen fra 1964 (se nedenfor), foreslog Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt en parkeringsplads på 2 ha med plads til 500 biler for enden af Mogens Heeringsvej med den begrundelse, at hele Fiskersminde-grunden var under udstykning og dermed ville det sidste "frie" (ikke-udstykkede) areal langs kysten blive lukket. Både grundejerforeningerne og den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening fandt det en anelse i overkanten; 50 pladser burde være nok. Og det må man jo indrømme i dag i lyset af, at der ganske vist blev ryddet, men ikke vedligeholdt noget som helst, så der i mange år slet ikke var (og stadig ikke er) nogen p-plads på stedet.

Sekretæren i bestyrelsen for Grundejerforeningen Vig Strandkoloni P. F. Eriksen gik en runde i området i foråret 1979 og konstaterede, at der var lavet en grusvej ind til en vendeplads, og at der vel mellem træerne kunne være plads til ca. 75 biler. Det holdt måske de næste 5 år, men kommunen lod denne parkeringsplads for enden af en offentlig vej gro totalt til, og i dag er der næppe plads til 10 biler. Efter rydningen for nogle år siden er der knap så skummelt; men der er ingen egentlige planerede p-pladser som på den tilsvarende skovparkering ved Høve Strand, der er ingen klart markeret sti til vandet bortset fra Mogens Heeringsvejs forlængelse ud i klitten, og der er ikke skilt til de offentlige toiletter. Kan man konstatere, at da det kom til stykket, var det viljen der manglede?¹⁰

I årene 1977-79 gjorde bestyrelsen et stort arbejde med et handlingsprogram for at forberede, at grundejerforeningen skulle overtage vejen som "rigtig" privatvej, få servitutten afløst og få beboerne i Trundholm Kommune henvist

¹⁰ I den endelige kendelse fra Overfredningsnævnet fra 1985 (!) er antallet af mulige p-pladser reduceret til 200. 50 pladser (og et skilt) ville stadig være fint...

til en offentlig parkeringsplads for enden af den offentlige vej Mogens Heeringsvej – 90 meter længere mod syd. (Det var også på det tidspunkt, vejen blev omdøbt til Ericavej, se side 20.)

Der kørte en polemik i de lokale dagblade i maj 1979 foranlediget af den tidligere sognerådsformand i Vig Peter Pedersen, der havde skarpe holdninger til sagen og også fyrede godt op under den i kommunalbestyrelsen.

Hele sagen var lidt mærkelig. For i november 1978 havde Trundholm Kommune bestemt, at alle private fællesveje i kommunen – herunder Ericavej – fremover skulle falde ind under afsnit III i "Lov om private fællesveje" ("Privatvejsloven"), dvs. afsnittet om privatveje *i byer og bymæssige bebyggelser*; og det medførte, at diskussionen (og servitutten) om adgang til Vig Strandkoloni ad Ericavej logisk set var død. Alle har ret til at færdes på private fællesveje i byzoner – herunder stort set samtlige sommerhusveje i kommunen og altså også Ericavej.

April 1985 skrev man igen til kommunen for at få en ændring af skiltningen, så mere trafik blev dirigeret hen til parkeringspladsen på Mogens Heeringsvej. Det kom der absolut intet ud af (brev fra kommunen af 23. august) ud over et – at dømme af et referat påskrevet "strengt fortroligt" – særdeles hyggeligt møde med en usædvanligt god frokost med repræsentanter fra kommunen og de medlemmer af "udvalget", der ikke var kørt hjem for at malke.

I 2009 kom ideen om et vejlav op første gang. Årsagen var, at det efterhånden – efter endnu en kommunesammenlægning, hvor Trundholm Kommune var blevet en del af Odsherred Kommune – blev lidt vanskeligere at råbe kommunen op mht. vedligehold af vejen. Det blev efterhånden værre – i 2010 var vejen i ekstraordinært ringe stand efter en hård vinter, og så kunne den nye kommune pludselig ikke finde den gamle kontrakt og mente, at den ikke skulle bruge penge på at vedligeholde en privat fællesvej. Så måtte grundejerforeningen betale de 5000 kr. selv.

Figur 44: Maj 2009 - "plantagen" er efterhånden ved at se lidt mølædt ud. (Foto: Per Salling)

I 2011 meddelte kommunen definitivt, at man ikke længere ville bidrage til vedligehold af vejen. Man oplyste, **at** sommerhusområderne allerede i 1979 var blevet erklæret for byzoner, **at** alle derfor har færdselsret på alle private fællesveje i området, og **at** kommunen derfor iflg. kommunalfuldmagten ikke kunne favorisere os i forhold til andre private fællesveje.¹¹

Så ideen fra 1974 om en vejfond blev pludselig aktuel, og den blev vedtaget på generalforsamlingen 2011 efter bestyrelsens indstilling. Vedtægterne blev tilpasset, så regnskabet for grundejerforeningen og vejfonden føres helt adskilt. Det er frivilligt at være medlem af en grundejerforening, og der er faktisk enkelte, der ikke er medlemmer. Men som grundejer på en vej er det obligatorisk at være medlem af en vejfond, og med den konstruktion blev det sikret, at der ikke kunne være ”gratister” i forhold til fællesskabets klart største enkeltudgift fremover. Et egentlig vejlav droppede man at oprette, så grundejerforeningens bestyrelse administrerer vejfonden. – Kommunen er selvfølgelig stadig bidragyder til vejfonden i egenskab af grundejer.

Og så var det sådan, det var. Men vi morede os på generalforsamlingen over et hjørne af argumentationen fra kommunen: Den naturlige adgang var måske nok oprindeligt ad den private fællesvej Vig Strandkoloni (Ericavej). Men senere var nabovejen Mogens Heeringsvej jo kommet til. Den havde status af offentlig vej og var på det seneste blevet asfalteret; og så kunne færdsel til sletten og stranden jo bare foregå ad den vej (ned til den ikke eksisterende parkeringsplads), og dermed havde kommunen endnu et argument for ikke at deltage i vedligeholdelse af Ericavej ud over, hvad der fulgte med at være en lodsejer blandt mange. Man har et standpunkt... På den anden side kan nye personer i administrationen nok lettere ignorere historisk ballast/dødvægt og finde frem til administrativt rationelle løsninger.

¹¹ Iflg. referat af grundejerforeningens generalforsamling 2011. Jeg har ikke kunnet finde nogen anden oplysning om, at Lyngen er blevet erklæret byzone før 2016, så det må være beslutningen fra 1978 om de private fællesveje, der henvises til.

I 2016, endelig, blev hele området fra Trekanten i syd til krydset ved Kirkeå-vejen nord for Ellinge Skov defineret som én stor bymæssig bebyggelse: Ods-herreds største by "Lyngen" med byzoneskilt og hastighedsbegrænsning.

Nu mangler vi bare at få fastholdt de aftaler om skiltning, der blev indgået i 2011, og at få (gen)oprettet en brugbar parkeringsplads nederst på Mogens Heeringsvej. Og så må man vel også indrømme, at i dag er problemet med trafik og parkering ikke helt så stort som tidligere. Gående og cyklende er selvfølgelig velkomne; men sidder man alligevel i bilen, kører de fleste helt naturligt hellere til de etablerede parkeringspladser ved Høve Strand eller Korevlevej, end de prøver lykken med en af de 15-20 pladser for enden af Ericavej. Så i mere end én forstand er den gamle servitut ligegyldig, uanset hvor gældende den er. Det er mange år siden, at stranden ved Vig Strandkoloni sidst har været det fluepapir, den var i gamle dage.

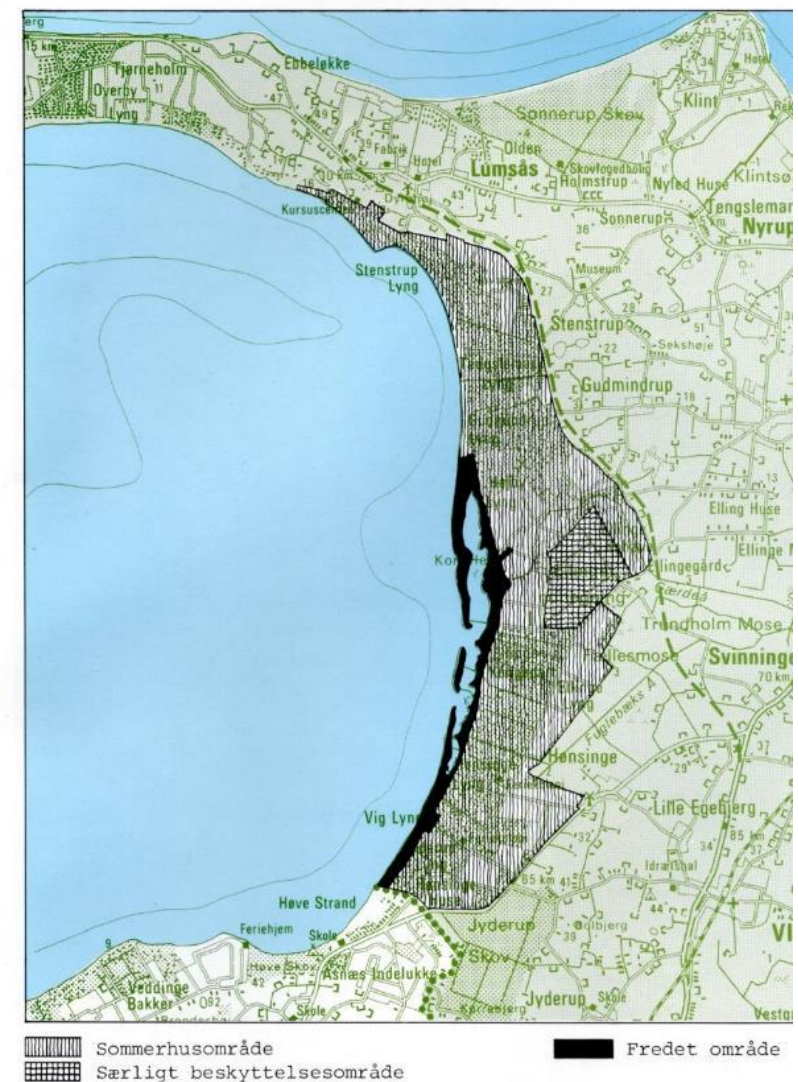
Til sidst i denne omtale af Ericavej skal det nævnes, at i 2014 skiftede vi vejentreprenør med stor succes – bedre holdbarhed til en lavere pris er ikke så ringe endda.

Stranden og sletten: Natur, naturpleje og frivilligt arbejde

Et andet stort arbejdsområde for grundejerforeningen har været strandens tilstand. Baggrunden for hele naturarbejdet langs stranden er områdets fredninger. 1964 var selve Korevle-området fra Korevlevej og nordpå blevet fredet. Marts 1971 rejste "Fredningsplanudvalget for Vestsjællands Amt" så fredningssag for strandarealerne fra Høve Skov og op til denne fredning, så hele Sejerøbugt-stranden fra Høve og op til Gudmindrup Lyng ville være fredet. Fredningskendelsen blev afsagt i 1976 og endeligt konfirmeret af Overfredningsnævnet i 1985.¹²

¹² Overfredningsnævnets kendelse fra marts 1985: <https://www2.blst.dk/nfr/03100.02.pdf>

HOVEDSTRUKTUR DET ÅBNE LAND

Figur 45: Fra Trundholm Kommunes kommuneplan 1985-96 med oversigt over det fredede område. Kortet var forældet på det tidspunkt - "øen" midt i Korevlen havde været landfast med den sydlige odde siden før 1949.

En vigtig årsag til fredningen var, at kystlinjen pga. tilsanding i årenes løb var rykket mod vest; ved opmåling var man i 1971 nået til en "største forskel" siden 1895 på 170 meter. Dermed fulgte, at strandbyggelinjen også ville rykke med vest med det resultat, at "sommerhusbebyggelsen efterhånden ville kunne placeres stærkt synligt i terrænet".

Under formålet med 1976-fredningen anførte man, at der ved hjælp af "nødvendige plejeforanstaltninger" skulle "åbnes mulighed for den størst mulige rekreative udnyttelse af arealerne under hensyntagen til eksisterende fauna, flora og landskab". I indstillingen står der: "Ved plejeforanstaltninger forstås dels fjernelse af tang og affald, dels foranstaltninger til bevarelse af flora, fauna og klitter – evt. midlertidig afspærring af dele af arealet, der har været udsat for stærkt slid og dels indgreb fortrinsvis i arealets nordlige del i form af oppumpning af sand til forbedring af opholdsarealet."

Disse bestemmelser sætter rammerne for alt det arbejde, der senere er foregået på strand, i klit og på sletten.

Tang på stranden har været et væsentligt emne i grundejerforeningens første mange år. Problemet er af en eller anden grund absolut værst ud for Mogens Heeringsvej, Strandkolonien og Vej 13. Op gennem 70'erne var problemet blevet værre vinter for vinter, og om sommeren var det også ofte galt, specielt efter kraftig pålandsvind. Selv vejens grundejere kunne finde på at cykle til andre offentlige strande eller i det mindste trave et stykke sydpå for at dyppe tæerne; så forholdet kan godt have haft en virkning med hensyn til at "vænne kommunens beboere af med at bruge Strandkolonien".

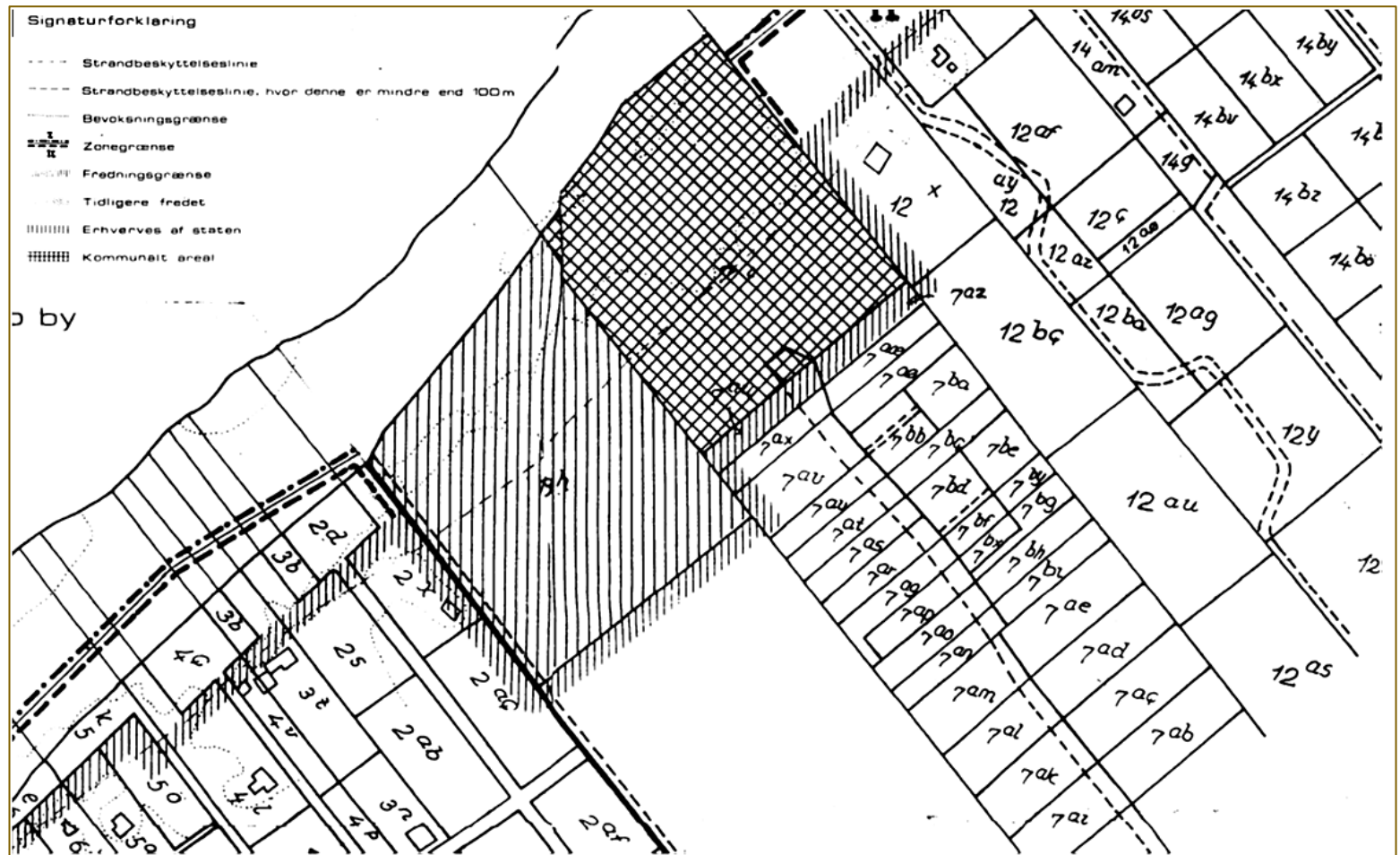
Man forsøgte først at køre tangen bort, men det var for dyrt og for hårdt ved vejen. Så skovlede man den op i høje volde, hvad der ændrede strandens udseende og lugtede ilde. Næste forsøg var at sprede den ud i det flade fugtige område inden for den hvide klit (altså i virkeligheden resten af den sydlige "fjord" bag den odde, der nu var blevet til Korevlen), dække den til med sand og (vistnok?) plante marehalm. Det virkede bedre, men de store mængder

”gødning” fra tangen påvirkede den naturlige bevoksning en hel del i en årrække.

Tangproblemet tog noget af i de følgende år, men helt er det aldrig forsvundet. Og som følge af det opstod der i nogle år i begyndelsen af 1980’erne problemer med en ny revledannelse med en sumpet ”lagune” bagved. Det blev dog også løst i et tæt samarbejde mellem naturen og en gummiged fra kommunen – med tilladelse fra Fredningsmyndighederne. Bestemmelsen om, at der ved hjælp af ”nødvendige plejeforanstaltninger” skulle ”åbnes mulighed for den størst mulige rekreative udnyttelse af areaerne”, har i det hele taget været nyttig i tidens løb, ikke mindst fordi den altid er blevet respekteret i fredningens ånd og ikke misbrugt.

Naturgenopretning, naturfond og frivilligt arbejde

Alt dette førte frem til de første tanker om en ”strandfond” på generalforsamlingen i 1987. Udfordringen var, at hele området neden for bommen var kommunens ejendom, og kommunen kunne ikke gøre noget uden fredningsmyndighedernes forhåndsgodkendelse; og de to forhold tilsammen gjorde, at problemer ikke løste sig selv fra dag til dag, som det senere er blevet udtrykt.

res" kommunalt ejede område, enkeltskraveret er det nederste af Fiskersminde-grunden, som staten købte – det oprindelige matr. Nr. 13h -, men tilskødte kommunen gratis i 1980. Den skråt skraverede brede linje er fredningens grænse. Bemærk, at det nederste af vores parkeringsplads ser ud til at være en del af kommunens grund – og fredet...

Naturgenopretningen i plantagen og på sletten begyndte også at komme op. Der var fra begyndelsen lidt tvivl om, hvor meget fredningen egentlig omfattede. Som sekretæren skrev til formanden på det tidspunkt: "Hvilken stilling har det, man kalder 'Vig Strandkoloni' (der jo blot er en samling forblæste træer og nogle lokummer)?"

Strandfonden blev i første omgang ikke til noget, men tankerne om en eller anden mere aktiv form for naturpleje bed sig fast. På et tidspunkt i første halvdel af 90'erne opstod kontakten til daværende skovfoged, nu naturvejleder Jørgen Stoltz (muligvis gennem tremandsudvalget?), som ved strandbesigtigelsen fremlagde en detaljeret oversigt over Strandkoloniens område. Den blev inspiration for arbejdet med området de næste mange år.

Arbejdet blev nok speedet lidt op af december-orkanen i 1999. Den anrettede væsentlige ødelæggelser i skove overalt i landet, herunder også i den "udhulede skov" langs Sejerøbugten; men næsten mirakuløst var der ingen væsentlige skader på Ericavej. Alligevel blev det klart for mange, at en del træer var ved at nå udløbsdatoen, og at andre stod temmelig uhensigtsmæssigt i forhold til husene. De godt 20 år siden da har vi også set en betydelig foryngelse af bevoksningen på grundene, og samtidig er der for alvor kommet gang i naturgenopretningsarbejdet på sletten og stranden.

Det bliver for omfattende at gå i detaljer med det arbejde her. Men helt kort kan det skrives, at et foredrag om områdets natur af naturvejleder Jørgen Stoltz på generalforsamlingen i juli 2001 førte til dannelsen af en arbejdsgruppe på 3 grundejere (Karen Kofod-Jensen, Runa Brent Pedersen og Morten Sonne).¹³ Sammen med Jørgen Stoltz udarbejdede de et notat med en del plejeforslag, som man forelagde kommunen som grundejer på en række møder på rådhuset. Kommunen udviste meget stor velvilje – holdningen var nærmest, at så længe Stoltz var med, kunne vi gøre som vi ville. Det blev start-

Figur 47: Første fælles arbejdsdag på sletten i oktober 2001. Der planlægges - hvordan skal man nu lige gribe det her an? Bemærk pilekrattet i baggrunden - dér er i dag den ene af foldene.

¹³ Fortællingen om naturplejeprojektet bygger dels på generalforsamlingsreferater og mødepapirer, dels på Runa Brent Petersens erindringer om forløbet.

skuddet til naturplejeprojektet; og i oktober 2001 afholdt vi den første arbejdsdag.

I dag er det svært at forestille sig, hvor tilgroede slettens randområder var. Foldene, hvor kvæget nu græsser, var delvist tilgroet med pilekrat. Hele overgangen mellem slette og pilekrat og store dele af siderne ind mod både Mogens Heeringsvej og Vej 13 var dækket med et uigennemtrængeligt krat af hybenroser. Gryden også – de steder, hvor den ikke var næsten skjult af unge birketræer.

Den første arbejdsdag skulle blandt andet føre til skabelse af et par kiler gennem pilekrattet i lavningen, men de fremmødte medlemmer – 28 voksne og 5 børn – ville det anderledes, ”De var helt vilde – vi kunne slet ikke styre dem!” fortæller Runa. Lavningen blev totalt ryddet for hyben- og pilekrat, langt mere vidtgående end planlagt, dyngerne af træ og kvas fyldte det meste af parkeringspladsen, og arbejdsgruppens ører var lidt røde ved det følgende møde med kommunen; men der var ingen bebrejdelser, kun begejstring over resultatet.

Men nu skulle det opnåede resultat jo vedligeholdes; og ”4-banden” – Stoltz og arbejdsgruppen – lavede en plan, der nok blev lidt mere vidtgående, end en del medlemmer havde forestillet sig: Folde med kvæg i lavningen og kemisk bekæmpelse af hybenroserne på sletten. Det medførte en del vrede og også nogle anonyme og ikke så pæne henvendelser til nogle af arbejdsgruppens medlemmer. Men flertallet støttede stadig processen, og ved generalforsamlingen i 2002 blev bestyrelsen genvalgt, nu med Mogens Brent Petersen som formand og Morten Sonne som sekretær.

Ved de følgende arbejdsdage blev arbejdet fortsat af stor gruppe meget entusiastiske grundejere, godt støttet af kommunen (hyre af Jørgen Stoltz som konsulent plus gratis bortfjernelse af utallige læs kvas) og Vestsjællands Amt (tilladelse til stærkt begrænset og kontrolleret kemisk bekæmpelse af

Figur 48: Første fælles arbejdsdag på sletten i oktober 2001. Store dele af græsarealet var inficeret med hybenrosens rødder. Og hyben- og pilekrattet groede mere end mandshøjt i hele det område, hvor kvægfoldene nu er!

hybenroserne – ellers havde det været håbløst ¹⁴); og endelig, i efteråret 2003, blev der etableret to folde i lavningen mellem sletten og den grå klit, finansieret af et éngangsbeløb fra af amtet. Og så overtog Anders Mortensens hereford-køer Donna og Pistacie og deres mange efterfølgere plejen af den del af området med stor pressedækning, både i "Venstrebladet" og TV2 Øst.

De første par år var der stadig enkelte surmulerier. Køerne lugtede (det gør de stadig – en varm og hyggelig duft af gamle dage!), de spiste de vilde orkideer (som siden har bredt sig), og de fik måske for lidt at drikke i det ellers temmelig sumpede område. Det sidste udløste en politianmeldelse for vanrøgt af kvæget – en sag, der lynhurtigt blev lukket ned af kommunen, som helt uden ophævelser fandt pengene til en vandledning fra toiletterne ved parkeringspladsen ned til en ko-drikkeautomat i foldene. Og nu har vi vænnet os til de kønne og hyggelige dyr i en grad, så vi savner dem, når de ikke er der. (Bevares – en sommer gik der en tyr i den ene fold, og en hereford-tyr er altså *meget* stor. Men Anders hævdede, at den var så from som en gammel labrador, og det viste sig at holde stik.)

Aktivitetsniveauet var meget højt i de år takket være den førnævnte tremandsgruppes arbejde og ikke mindst den nyvalgte formand Mogens Brent Petersens indsats – både som humørfyldt "indpisker" ved arbejdsdagene og som kontaktperson over for bevilligende og regulerende myndigheder. Den vedvarende støtte fra Jørgen Stoltz og det forhold, at bestyrelsen i Morten Sonne havde fået en sekretær med rutine i at tale kommunalsk, var også en styrke. De nævnte ildsjæle skaffede økonomisk støtte og anerkendelse fra mange sider: Friluftsrådet, Nordea-Danmarkfonden, Vig Tuskemarked m.fl. På

Billede af Mogens Brent Petersen, formand 2002-07

¹⁴ Det vakte hidsig diskussion i grundejerforeningen, da vi en kort overgang havde dispensation til at bruge Roundup mod hybenroserne; enkelte meldte sig endda ud i protest. Men vandpolitisk medarbejder Hans Nielsen i Det økologiske Råd, der ellers er meget kritisk over for Roundup, sagde: "Der findes ingen effektive alternativer til Roundup i denne sag. Gevinsterne for den danske natur er langt større end de miljømæssige ulemper." (Politiken 17/6-2012, "Fremmede planter kvæler kyster")

det tidspunkt havde vi nået så meget, at der virkelig var noget at vise frem, og anerkendelsen var et stærkt moralsk rygstød til at fortsætte arbejdet. Så det gør vi stadig.

Senere har vores arbejde været brugt som forbillede for områderne længere oppe ad Korevlen, og kommunen forsøgte endda på et tidspunkt at lade vores folde gå op i en højere enhed med de større folde med kvæg længere nordpå. Bestyrelsens høringssvar og det forhold, at kommunen manglede penge, forhindrede dog, at det blev realiseret. Så længe vi kan fastholde den nuværende aftale, kan vi glæde os til at se de hyggelige herefordkøer hver sommer.

MEN det er tydeligt, at vi skal fastholde arbejdet med de to årlige arbejdsdage. Hybenroserne (og birke, pile og sølvpopler) vil meget gerne komme tilbage; og vi må ikke miste det, der er opnået de sidste 20 år! Derfor er det vigtigt, at der hele tiden kommer nye kræfter med i arbejdet, og at vi fastholder det oprindelige fokus på "hovedfjenden": Den smukke, men stærkt invasive hybenrose.

Andre miljøtiltag

Minigolfbanen lå tidligere på hjørnet af Strandlystvej og Lyngvejen og blev flyttet til den nuværende placering ca. 1962. Med den fulgte iskiosk og det lille hus til udlejning af køller, se fig. 45) Det var, hvad det var. Men én ting er is og chokolade, noget helt andet er varme pølser. Så på generalforsamlingen 1977 "frembragtes forholdene ved den på nr. 1 placerede pølsevogn. Det fremførtes, at den pynter ikke i landskabet, den er ikke placeret efter byggevedtægterne (10 m fra vejmidte), og der kan befrygtes en stank fra friturekogning, hvis den åbnes." Det afstedkom en skrivelse fra bestyrelsen – dog først den følgende sommer, hvad der kan undre, når man ser de katastrofale følger denne misgerning medførte for foreningen. (Se fig. 46)

Året efter, 1978, oplyste naboen til minigolfbanen på generalforsamlingen, "at der var givet opstillingstilladelse, men ikke brugstilladelse. Politiet har været

Figur 49: Også en del af vores nærmiljø: Golf-Hansen med frue foran ishuse og minigolf-udlejningskiosk samt bagenden af en pølsevogn ca. 1962-63. Man skimter hjørnet af et reklameskilt for Dankof Pølser ved siden af ishuse, så der er altså ikke bare tale om en pølsemænd, der er holdt ind for at få sig en is på vej på arbejde. (Ukendt fotograf)

på besøg 2 gange, men ikke fundet anledning til at gribe ind." Han havde klaget til kommunen, som havde sendt klagen til udtalelse hos pølsemanden, og så gik tiden jo med det. I 1979 kom der en afgørelse fra kommunen, som begge parter kunne leve med.

Der havde i øvrigt været pølsevogn på området tidligere, se fig.45; men den har tilsyneladende ikke efterladt sig spor i papirarbejdet.

Nå, freden har sænket sig over det forhold som så mange andre nyskabelser i landskabet. Så i dag er der ingen, der har ondt af cafeen – heller ikke, selv om den er vokset en hel del.

Sankt Hans-bålet har været en tradition siden oprettelsen af grundejerforeningen – og sikkert også før. Ordningen med at lade en vognmand samle fremlagt kvas og bygge et bål nede på stranden går også langt tilbage i tiden, og da Fiskersminde-grundejerforeningen var blev dannet, blev der ret hurtigt (fra 1985) etableret et samarbejde om at skiftes til at arrangere bålet.

I en periode var Hvidovre-kolonien tilsyneladende inviteret til at deltage – se fig. 50, som er et uddrag af et papir om "sekretærens opgaver" fra januar 1988.

Efter opfordring fra adskillige medlemmer af G/F Vig Strandkoloni, har bestyrelsen vedtaget at fremsende følgende:

På matr.no. 7bu Vig Strandkoloni har ejeren opstillet en pølsevogn i forbindelse med et udskænkingssted hvor der er placeret borde og stole.

Dette "Monster" af en bygning virker meget skæmmende på omgivelserne. Generne ved denne opstilling er betydelige for de nærmestboende.

Eksempelvis kan anføres:

Folk sidder bænket på det nærmeste i skellet til naboen.

Lyset fra pølsevognen oplyser hele området til sent ud på aftenen.

Gæsterne anvender de nærliggende arealer som toilet.

Lugten fra olie får de omkringboende til resten af deres dage til at hade friturestegte retter.

Nabogrunden bliver overbegloet og fyldt med affald fra minigolfbanen.

Vejen flyder ligeledes med papir.

Tom emballage står altid opmagasineret ved pølsevognen.

Vi er uforstående over at kommunen, hvis den da har, har kunnet give tilladelse til opstillingen, idet vi er af den formening at bygningsvedtægten umuligt kan være opfyldt, (afstand til vejmidte er ikke mindst 10 m) samt at minimum krav af etik for områdets bebyggelse langt er overskredet.

Vi forventer et hurtigt svar på hvordan Teknisk afd. og miljøudvalget vil foreslå en afhjælpning på dette problem.

Figur 50: Brev fra grundejerforeningen til Teknisk Udvalg sommeren 1978.

10. Hvidovrekoloniens børn indbydes til at overvære Sct. Hansbålet. Men: De kan ikke regne med at stege pølser eller snobrød i bålet's aske – det er alt for varmt og ikke til at komme nær. Der er derimod ikke noget i vejen for, at de selv arrangerer et lille bål i passende afstand fra det store – evt. ved hjælp af lidt brænde fra det store bål. Men gløderne skal slukkes totalt med vand efter festen. Ikke med sand, en dreng fik en fod slemt forbrændt for nogle år siden efter et bål, der var slukket med sand. Har børnene lyst til at lave "heks" eller lign. til vort bål, er de velkomne til det, må træffe aftale om opsætning med en af vore "brandvagter" – og gammelt tøj kan deres køkkenpersonale måske hjælpe med at fremskaffe.

Figur 51: Udklip af "Sekretærens opgaver", et bestyrelsesnotat fra januar 1988. Sig så ikke, at bestyrelsen ikke har tjek på detaljerne!

Livet i husene de senere år – kloakering, TV og internet

Som nævnt havde vejens bebyggelse siden 30'erne ændret sig fra badehuse til egentlige sommerhuse – feriehuse, der var beboet (eller i hvert fald beboelige) mere eller mindre fast i sommerhalvåret. Husene blev større, og bekvemmeligheder som vandværksvand (og dermed toilet med septiktank) kom i begyndelsen af 60'erne.

Første tilløb til kloakering var en kloakeringsplan, som omtales på generalforsamlingen 1974. Efter beskrivelsen i referatet skulle den bygge på septiktanke med tvungen årlig tømning og overløb til Sejerøbugten. Det vakte naturligt nok stor modvilje – dels på grund af den hyppige tvungne tømning, dels (og selvfølgelig mest) på grund af bekymring for badevandets kvalitet.

Planen blev da også skrinlagt året efter; og på generalforsamlingen 1978 blev det oplyst, at "kloakering i sommerhusområderne nu alene er et spørgsmål om afstand mellem sivebrønd og eksisterende drikkevandsbrønd". Og da sidstnævnte var blevet påbudt lukket nogle år tidligere, kunne problemet have været ryddet af vejen indtil videre; men iflg. referatet af generalforsamlingen var der åbenbart stadig enkelte grundejere, der brugte deres brønde, og som krævede, at kommunen skulle betale for installationen af vandværksvand. Så det -.

De sidste brønde forsvandt, septiktankene fungerede "so oder so", og ellers ringede man efter en slamsuger. Og så gik livet i øvrigt videre med sol og sommer, strandliv og minigolf for de yngre og eftermiddagskaffe for de mere satte.

Men i et område med sandjord, høj grundvandsstand og ikke ret langt til en badestrand er det jo ikke fikst at lade hånt om kloakering. Så endelig i 2008 blev det meldt ud, at nu skulle septiktanke tømmes med faste intervaller, og 2009 blev det store projekt med kloakering af sommerhusområderne meldt ud. Fra starten blev det annonceret med et meget højt ambitionsniveau: Det skulle gå stærkt, der skulle bygges to helt nye rensningsanlæg, det hele skulle

Figur 52: Foråret 1977 - nogle af Vigs honoratiorens nyder solen, mens de venter på kaffen foran et af de gamle huse på Vig Strandkoloni, som vejen hed endnu. Til venstre provst Christian Petersen og hans kone Agnete og til højre fhv. skoleinspektør Niels Larsen og hans kone Anna. I midten kaptajn Jes Salling. (Privat foto)

være færdigt i 2042, og Ericavej ville være kloakeret i 2018. Senere meldte de økonomiske realiteter sig. For tiden hedder det sig, at Ericavej nok bliver kloakeret i 2026; men nu må vi jo se.

Det var også i grundejerforeningens første år, at TV-kiggeri gik fra at være en behagelighed til en livsnødvendighed; og det var et stort problem med modtagerforholdene, så længe man kun havde en VHF-antenne og signalerne fra den fjertliggende Gladsaxe-sender, ovenikøbet generet af højdedrag og bevoksning. Så hjalp selv de højeste master ikke meget. Det var selvfølgelig et generelt problem for området, så forhandlingerne med DR foregik primært gennem Sammenslutningen Af Grundejerforeninger i Trundholm Kommune, i daglig tale SAGT. Helt (næsten) godt blev det ikke, før den nye UHF-sender i Jyderup blev taget i brug ved oprettelsen af TV2 i 1989.

Et nyt problem med den trådløse dækning i området opstod med opfindelsen af mobiltelefonen. Dækningen i området vekslede mellem elendig og ikke eksisterende, og trådløs forbindelse til internettet måtte man drømme sig til – der var kun, hvad der kunne trækkes ud fra de gamle fastnet-telefonledninger.

Først da Fibia i vinteren 2016-17 tilbød at lægge fibernet ret billigt på de veje på Lyngen, der kunne tilbyde en vis procentdel interesserede, blev det bedre. Der blev indkaldt til en ekstraordinær generalforsamling i Vig Forsamlingshus 27. februar 2017 (Fibias tilmeldingsfrist var 28/2), og det blev vedtaget at ”nedspare” den på det tidspunkt temmelig store opsparing i grundejerforeningens regnskab som tilskud til projektet. Så stort set alle huse tilmeldte sig og fik tilslutningen meget billigt. Interessen på andre veje i området var også stor, Fibia blev nok lidt overrasket af succesen og kunne ikke helt følge med kundetilstrømningen, men det endte da lykkeligt.

Medlemskabet af SAGT

Grundejerforeningen Vig Strandkoloni tilsluttede sig Sammenslutningen Af Grundejerforeninger i Trundholm Kommune (det hedder den stadig) allerede

Figur 53: Ericavej i julestemning. (Privat foto)

1974. SAGT har måske ikke fyldt det store i medlemmernes og grundejerforeningens daglige liv; men fx i diskussionerne med DR om tv-dækning langs kysten og med kommunen om kloakeringsplanerne har det været vigtigt at kunne tale med større vægt end den, en enkelt forening med 42 grundejere har.

En af de større sager, som nok gik lidt under radaren for de fleste menige medlemmer af foreningen, var den store handlingsplan for sommerhusområderne i Trundholm, Dragsholm og Nykøbing-Rørvig kommuner, som en arbejdsgruppe med repræsentanter for de tre kommuners grundejerforeningssammenslutninger udarbejdede 1993-94. Den var et omfattende værk, der kom ind på bl.a. den fysiske planlægning i sommerhusområderne, rådgivning over for grundejere, samarbejde mellem grundejerforeninger og kommunerne og en fælles turistspolitik. Arbejdet blev godt modtaget, og i hvert fald i Trundholm Kommune er det indgået i kommuneplanlægningen til stærk beroligelse for fritidshus-grundejerforeningerne.

En anden sag af interesse for os var den principalsag, SAGT førte ved retten på vegne af vores og to andre grundejerforeninger om betalingspligt til vejfonde – en sag, der som bekendt blev vundet.

For tiden (2022) er det primært naturpleje og hastighedsregulering på Lyngvejen og Nykøbing-Slagelsevej samt (knap så interessant for fritidshus-grundejerforeningerne) biogas- og fjernvarmeudfordringerne, der er de ”varme” emner.

Grundejerforeningens indre liv

Som skrevet før: Grundene på Ericavej er af historiske årsager af meget forskellig størrelse. Den nederste halvdel af grundene er ret små, og husene ligger tæt. Stemningen er hist og her en smule kolonihaveagtig, men ikke mere end hvad vi selv vil. Nogle kommer sammen privat, andre gør det ikke. Men fire gange om året plus en særlig gang hvert femte år er der virkelig mulighed

for at se hinanden an; og ikke så få benytter den. Det er med til at bringe os tættere sammen.

Siden Klør Konge var knægt – og i hvert fald længe før foreningen blev stiftet – er en flok af grundejerne med gæster mødtes på stranden Sankt Hans Aften og har set solen gå ned, før de satte en tændstik til en stak kvas og sang mid-sommervisen. Det gør vi stadig, nu sammen med naboerne fra Fiskersminde-grundejerforeningen.

Siden 1974 er vi mødtes en sommerdag – i erindringen altid en strålende solrig én af slagsen – og har holdt generalforsamling. Oftest i ”gryden” nede på sletten, men ellers, når det blæste lidt for meget fra vest, oppe i læ hos en gæstfri nabo. Og de sidste mange, mange år har vi sluttet med en fælles frokost.

Siden 2001 er vi mødtes nede på sletten to gange om året med egnede grave- og skæreredskaber og har brugt nogle timer i arbejdsomt selskab med hinanden og de sidste overlevende hybenroser. Dø skal de – og vi skal nok få has på dem! Pauserne bruges til at løse verdenssituationen i en mere eller mindre fuldkommen cirkel omkring en trillebør med medbragte drikkevarer – og kage, hvis det går højt.

Siden 1978 er vi hvert femte år mødtes en eftermiddag eller aften på en af grundene, hvor der har været plads til vores gamle og tunge party-telt, og så har vi fejret os selv, hinanden og foreningen på den måde, der nu passede den aktuelle gennemsnitsalder bedst: dans, snak, sang, røverhistorier om de gode gamle dage osv. 25-årsjubilæet i 1998 er vi en del, der stadig husker, og mon vi ikke kan se frem til noget lignende i 2023?

- Og sådan går årene. ”Grundejerforeningen Vig Strandkoloni” er en helt okay forening på en vej med en lidt sjov og kringlet historie. Og det er fint sådan.

Figur 54: Generalforsamling i ”Gryden”. (Privat foto)

De fire sommerhusveje på Vig Lyng

Beretningen her har taget udgangspunkt i Vig Strandkolonis historie. Men for lige at runde området "Vig Lyng" af vil jeg nævne, at de 4 sommerhusveje på denne lille del af Lyngen har meget forskellige tilblivelseshistorier; og det kan ses.

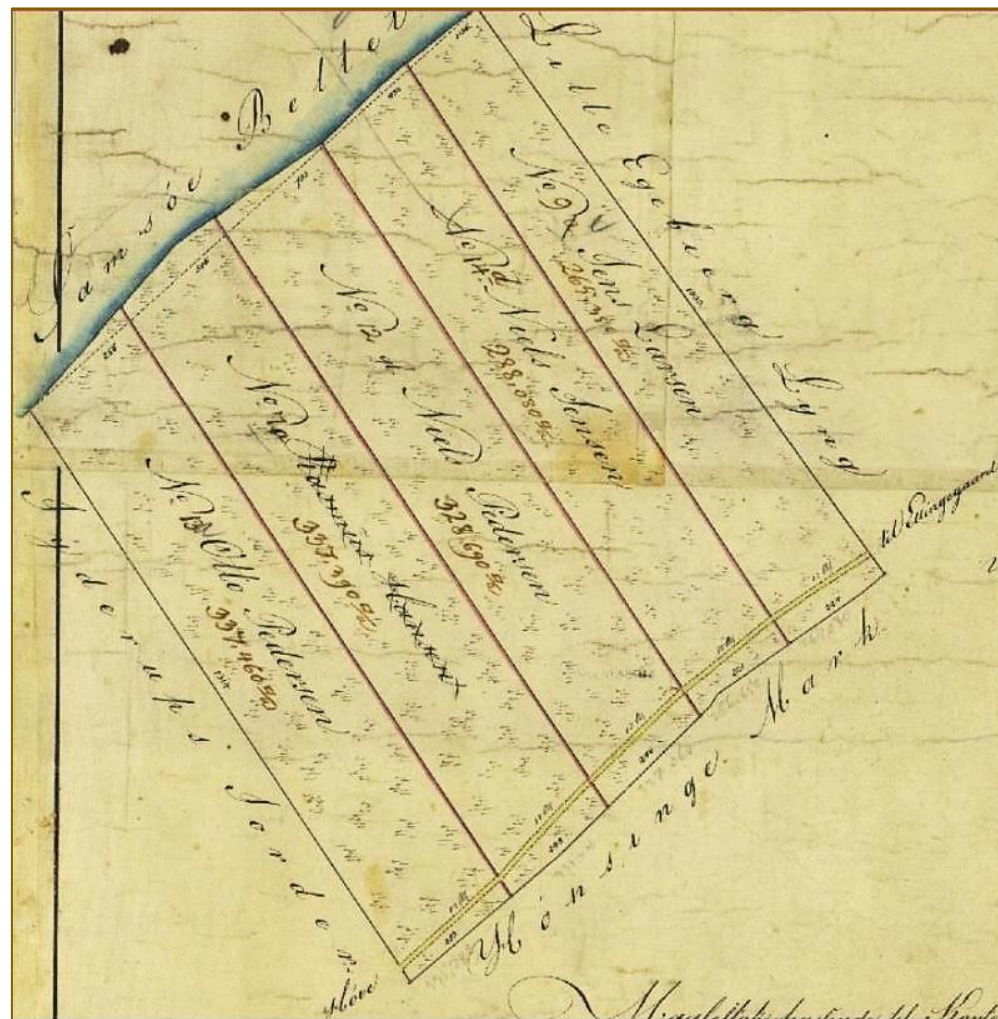
Indtil landboreformerne i slutningen af 1700-tallet var Vig som alle andre landsbyer organiseret i det traditionelle driftsfællesskab, og bønderne var fæstebønder under Odsherreds krongods. Ved udskiftningen 1788-92 blev driftsfællesskabet ophævet og gårdenes jorder samlet i blokformede parceller. Det betød, at kun en del af gårdene kunne blive liggende i byen, mens de øvrige blev flyttet ud på deres jord.

Vigs overdrev på Lyngen blev ved den lejlighed fordelt mellem gårde, der blev liggende inde i Vig, som det kan ses på kortet her. Den lille enklave tilhørende Vig By er omgivet af "Jyderups Jorder", "Hønsinge Mark" og "Lille Egebjerg Lyng". Til søsiden er det "Samsøe Beltet", det gamle navn for det sydligste Kattegat.

Nedefra (dvs. fra sydvest) ved vi dette om lodderne og deres oprindelige tilhørsforhold:

Mogens Heeringsvej: Vig By Matrikel nr. 13 – i dag Ellekildegård, der ligger lige bag kirken. Lodden her på Lyngen blev frasolgt i 1885 til fisker og husmand Hans Olsen, deraf navnet på husmandsstedet "Fiskersminde". Den lod blev købt af Mogens Heering i 1917, og her ligger i dag Mogens Heeringsvej-udstykningsen.

Ericavej: Vig By Matr. Nr. 7. Gården var Dyvemosegård, bedre kendt som "Hans Jensens Gård" – den lå dér, hvor SuperBrugsen i Vig nu ligger. Rasmus Hansen solgte sin lod på Lyngen til en husmand omkring 1885 som matr. nr. 7i-v, og 1919 blev den købt af Aktieselskabet Vig Strandkoloni. Den historie er fortalt her.

Figur 55: Udsnit af Matrikelkort over Vig By, gældende 1808-59.

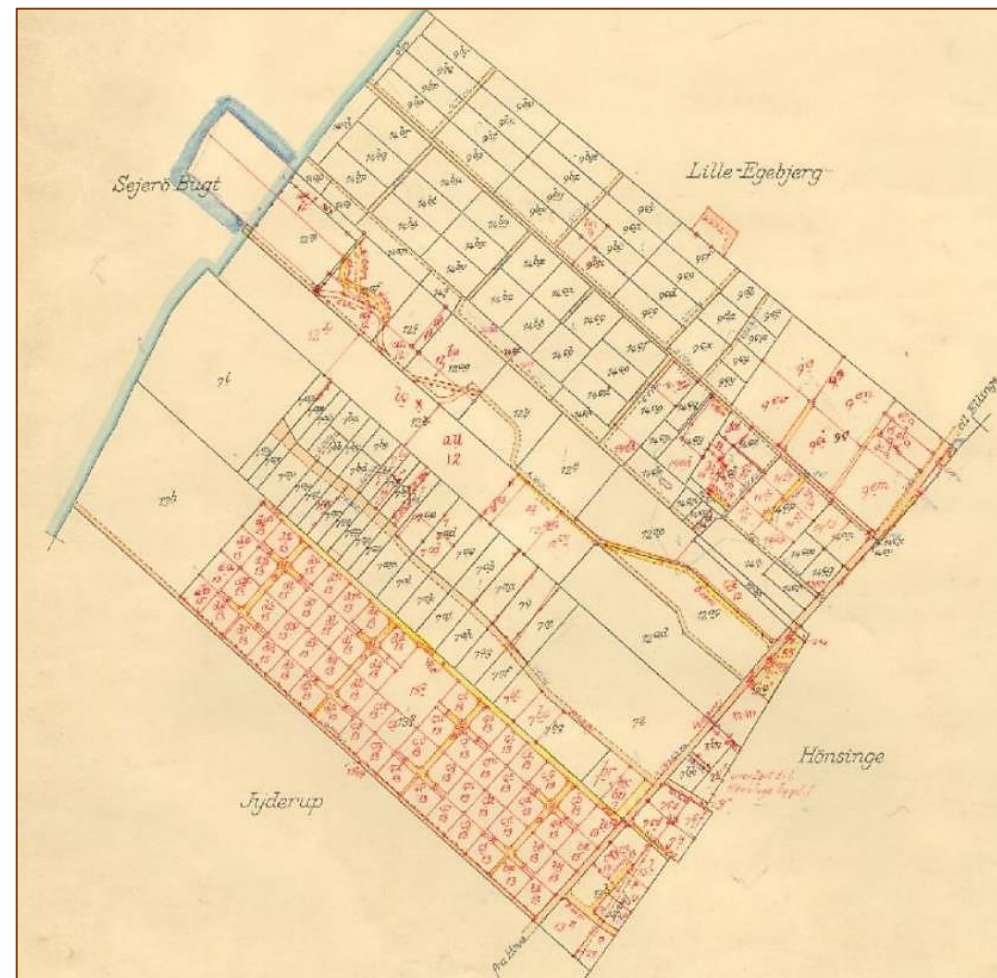
Vej 13: Vig By Matr. Nr. 12, Baeshøjgård på Hovedgaden, nu nedrevet og bebygget med seniorboliger og plejehjem. Denne gårds lod her på Lyngen er tilsyneladende frasolgt ved et generationsskifte i 1883 og meget snart opdelt i 3 matrikler. Grundene blev derefter efterudstykket gradvist til den nuværende matrikelopdeling med store grunde.

Vej 14: Vig By Matr. Nr. 14 og Nr. 9. Matr. nr. 14 var Lilleborg, den nuværende børnehave på Vig Stationsvej. Meget af dens jord endte under Vig Station i 1899, og resten købte gartner K. Fisker ("Frøslev") Petersen; men lodden på lyngen blev frasolgt som matr. nr. 14e til husmand Anders Christophersen allerede 1859. Den nåede at skifte ejer nogle gange, før den i begyndelsen af 20'erne var opdelt i flere større grunde, der blev udstykket hver for sig.

Matr. nr. 9 lå på hjørnet af Hovedgaden og Nygade og var formodentlig den første af gårdene i Vig, der blev udstykket til bygrunde. Lodden på Lyngen blev frasolgt som matr. nr. 9e til husmand Hans Frederik Larsen 1871. Derefter blev den handlet nogle gange, til den blev udstykket i løbet af mellemkrigstiden.

Når vi i dag går tur rundt på vejene, tænker vi på alt muligt andet end vejenes helt forskellige tilblivelseshistorier. Men et blik "oppefra" på matrikelkortet afslører meget hurtigt, at der ikke har været en samlet plan. Den brogede udstykningshistorie slår klart igennem i de meget forskellige grundstørrelser, så det ligner nærmest brikkerne fra fem forskellige puslespil, der er blevet blandet.

Hvis du vil læse mere om Vig Lyng som helhed og om områdets forhistorie og allernærmeste omgivelser, så se bogen "Ud på Lyngen – historien om Vig Lyng" (Per Salling, 2022). Den kan findes hos boghandleren (og lånes / bestilles på biblioteket) fra sommeren 2022 .

Figur 56: Vig Lyng – matrikelkortet fra 1996.

Tak til dem, der bar!

Bestyrelsesmedlemmer for "Aktieselskabet Vig Strandkoloni" 1918-37 (1945)

Stiftere:

Murermester Niels Hansen, Konsulent Jens A. M. Kofoed, Dyrlæge C. P. Ousen, Gartner Kristen Fisker ("Frøslev") Petersen og Uddeler E. Radmer.

Bestyrelsesmedlemmer:

Murermester Niels Hansen 1918-1937 (1945) (formand 1918-1945)
Dyrlæge C. P. Ousen 1918-31 (kasserer 1918-31)
Gdr. Hans Jensen 1918-34 (Dyvemosegård) (sekretær 1918-31)
Gdr. Kristian Andersen (Uglekildegård) 1918-34
Gartner Kristen Fisker ("Frøslev") Petersen 1918-23 (næstformand 1918-23)
Konsulent Jens Kofoed 1923-33 (sekretær 1931-33)
Ølhandler Jensenius Jensen 1931-37 (kasserer 1931-37 (-1945))
Snedker J. K. Hansen 1933-37 (-1945)
Gdr. Johan Olsen (Baeshøjgård) 1934-36
Rentier Peter Olsen 1934-36
Snedker Ernst Olsen 1936-37 (-1945)
Gartner Lars Peter Frøslev Petersen 1936-37 (-1945)

Bestyrelsen pr. 1937 fortsatte som likvidationsudvalg til 1945 – ingen referater.

Medlemmer af "Bestyrelsen for Vig Strandkoloni" 1937-73

Ikke tilgængeligt.

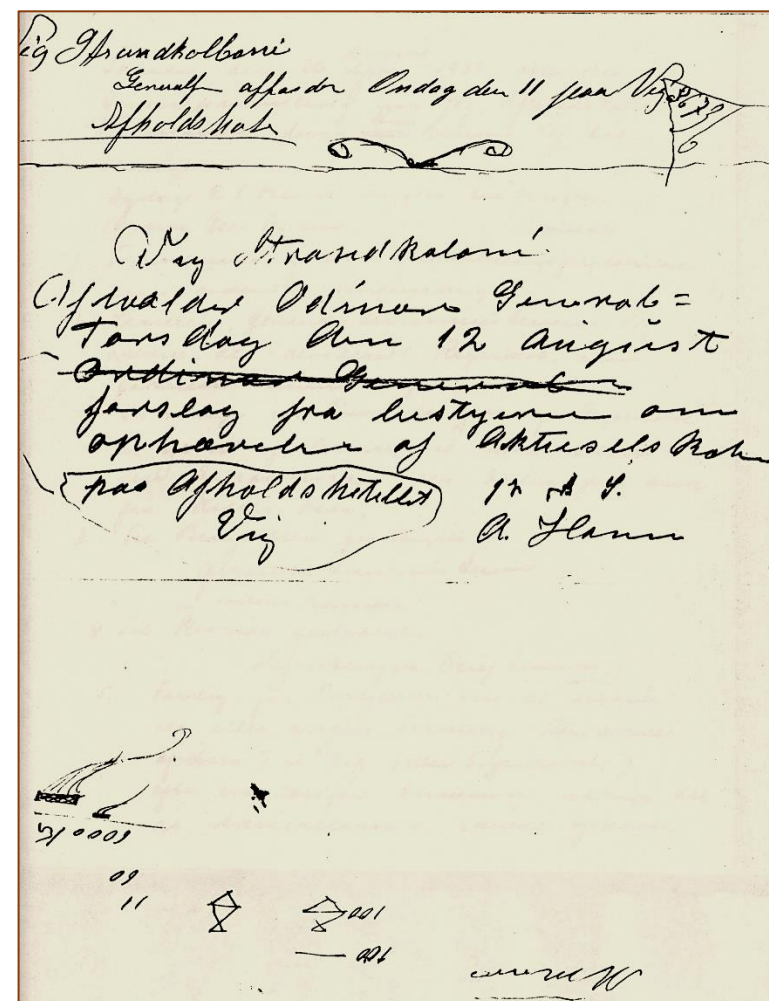
Bestyrelsesmedlemmer for "Grundejerforeningen Vig Strandkoloni" 1973-2021

1973-88: Bestyrelsen består af 5 medlemmer

Leif Kofod-Jensen 1973-83, 1988- (formand 1973-82)
Anker Laursen 1973-1988 (kasserer 1973-82, formand 1982-88)
Erling Rump 1973-76
Thorkil Jensen 1973-78
P. F. Eriksen 1973-1988 (sekretær 1973-88, kasserer 1982-88)
Hilmar Breiling 1976-88
Frode Pedersen 1978-1981
Inger Pedersen 1981-83
S. Ellegaard Munkøe 1983-88
Benny Andersen 1983-85
Jørgen Jensen 1985-88
Steffen Petersen 1988- (kasserer 1988-2003, sekretær 1988-2002)

1989 vedtægtsændring: Bestyrelsen består af 3 medlemmer

Stig Wadmann 1989-90
Thomas Kofod-Jensen 1990-2002 (formand 1990-2002)
Mimi Engels Hansen 1990-99
Mogens Brent Pedersen 1999-2007 (formand 2002-2007)
Morten Sonne 2002-18 (sekretær 2002-07, formand 2007-18)
Doris Kruse 2003-11 (kasserer 2003-11)
Bent Ledertoug 2007-11 (sekretær 2007-11)
Kim Nielsen 2011-13 (kasserer 2011-13)
Margit Salling 2011- (sekretær 2011-)
Henrik Dahl 2013-18 (kasserer 2013-18)
Jesper Evald 2018- (formand 2018-)
Peter Kjeldsen 2018- (kasserer 2018-)

Figur 57: En af de sidste sider i aktieselskabets forhandlingsprotokol.

Kilder: Se "Ud på Lyngen – historien om Vig Lyng" (2022).

